

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

I. Megalapozó munkarész Helyzetfeltárás és helyzetértékelés v04

A felülvizsgálatot végezte: TRENECON Kft.

2026. július

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

MEGRENDELŐ

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata

Vállalkozó

MKB Consulting Zrt.

KÉSZÍTETTE:

Vezető tervező:

Dr. Mezei Cecília	településtervező, közigazdász
-------------------	-------------------------------

Tervezők:

Faragóné Huszár Szilvia	területrendező, térségi tervező
Magócs Krisztina	közigazdász, vidékfejlesztő, közösségi tervező
Kulcsár Sándor	közigazdász, Smart City szakértő
Sárdi Anna	okl. építészmérnök
Tóth Bendegúz	közigazdász-hallgató
Vaszócsik Vilja	okl. tájépítész, területi tervező

FELÜLVIZSGÁLATOT VÉGEZTE:

TRENECON Kft.

Balogh Zsuzsanna	okl. közigazdász
Hovorka János	okl. közigazdász
Markó András	okl. geográfus
Csupor Viktória	okl. településmérnök, geográfus
Vincze Judit	okl. közigazdász
Pék Fruzsina	okl. környezetkutató

Tartalom

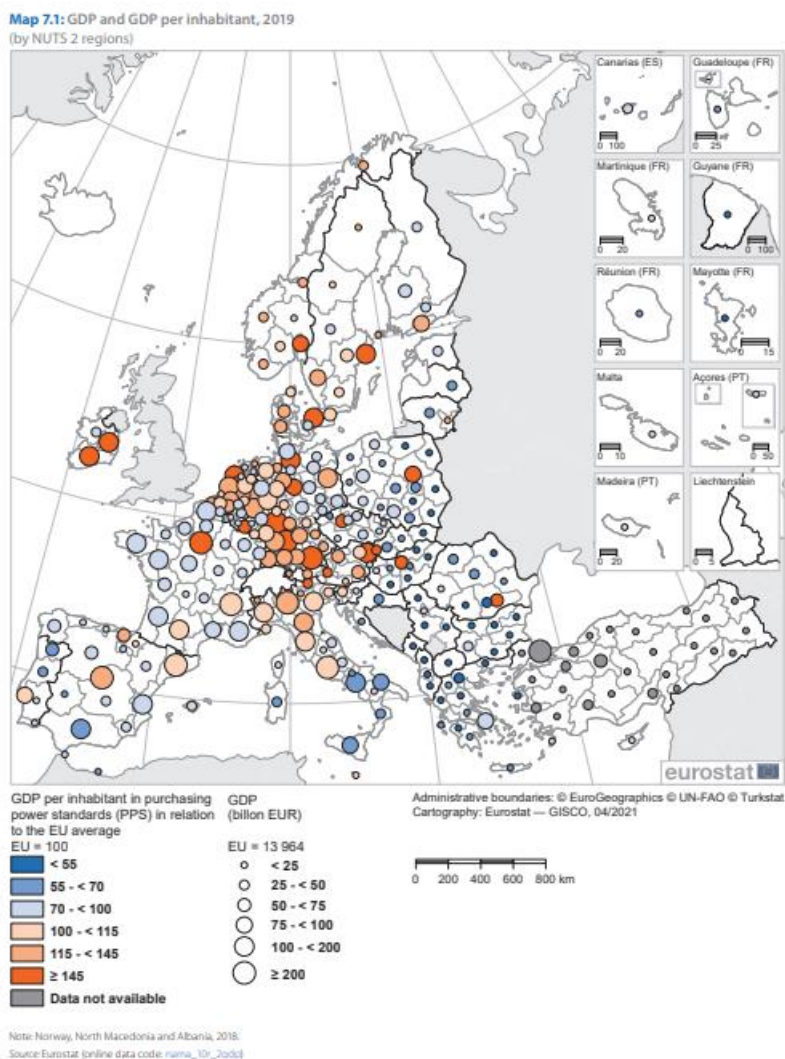
1.	Helyzetfeltárás.....	5
1.1.	Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	5
1.2.	A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	10
1.2.1.	Releváns uniós stratégiai dokumentumok	10
1.2.2.	Releváns hazai stratégiai dokumentumok	13
1.3.	A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	19
1.3.1.	Területrendezési Terv (OTrT) 2019	19
1.3.2.	Zala Megye Területrendezési Terv (ZMTTrT) 2019	24
1.4.	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	33
2.	Területi lehatárolás, városrészek	47
2.1.	A várostérség lehatárolása, bemutatása.....	47
2.2.	Városrészek, demográfia és társadalmi tagoltság.....	48
3.	Helyzetértékelés, Szintézis	51
3.1.	Prosperáló város.....	51
3.1.1.	A város gazdasága	51
3.1.2.	A város szolgáltatási mixe.....	53
3.1.3.	Az önkormányzat gazdálkodása	54
3.2.	Zöldülő város	54
3.2.1.	A város szolgáltatási mixe.....	54
3.2.2.	A város környezeti terhelése	54
3.2.3.	Az önkormányzat gazdálkodása	55
3.2.4.	A város közművei.....	56
3.2.5.	A város közlekedése	56
3.2.6.	Környezet- és természetvédelem.....	57
3.3.	Megtartó város	58
3.3.1.	A város, várostérség társadalma	58
3.3.2.	Város és térsége humán infrastruktúrája.....	58
3.3.3.	A város, várostérség szolgáltatási mixe	59
3.4.	Digitális város	60
3.4.1.	Város és térsége gazdasága.....	60
3.4.2.	A város, várostérség szolgáltatási mixe	60
3.4.3.	Városi és várostérségi közlekedés	61

3.5.	Kiszolgáló város	61
4.	A város irányítási és működési modellje	62
4.1.	Irányítási modell	62
4.2.	Működési modell	65
4.3.	Várostérségi koordináció	67
5.	Kockázatok és lehetőségek értékelése	68
5.1.	Prosperáló város	68
5.2.	Zöldülő város	69
5.3.	Megtartó város	70
5.4.	Digitális város	70
5.5.	Kiszolgáló város	71
Mellékletek		72
1.	melléklet: Ábrajegyzék	72
2.	melléklet: Táblázatjegyzék	74

1. Helyzetfeltárás

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Zala megye az ország délnyugati részén fekszik, a Nyugat-Dunántúli Régióban található. 2019-ben a régió Regionális Versenyképességi Indexe (RCI – Regional Competitiveness Index) az uniós átlag 67%-át érte el, míg egy főre jutó GDP tekintetében 70%-os átlagot teljesített.

1. ábra: GDP és egy főre eső GDP, 2019 (Forrás: Eurostat Regional Yearbook, 2021)

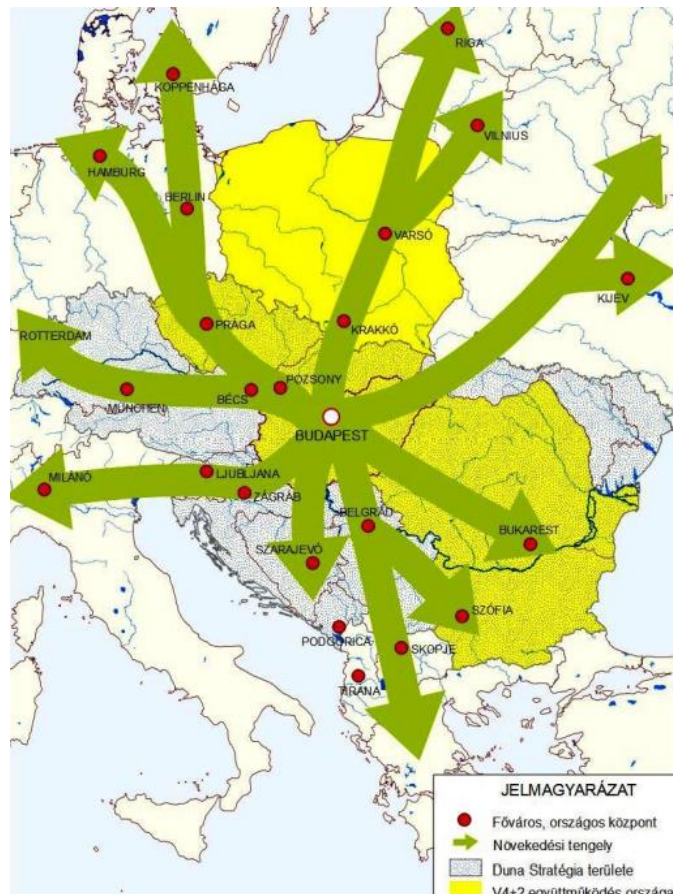
A Nyugat-Dunántúli Régió hazánkban második az egy főre jutó GDP rangsorban, ami elsősorban Győr-Moson-Sopron megye kiemelkedő teljesítményének (2. helyezett a megyék között) köszönhető, míg Zala megye az országos sorrendben a 13. helyet foglalja el.

Fejlettségi mutatóit a régió elsősorban kedvező közlekedés-földrajzi pozíciójának köszönheti, amelynek meghatározó eleme a Kárpát-medence két legjelentősebb közlekedési tengelye Európa innovációs központjaival nyújt összeköttetést: a Bécs-Budapest tengely (M1 autópálya) a régió északi területét metszi, valamint a Kijev-Trieszt (Budapest – Ljubljana – Trieszt) folyosó, illetve a Budapest – Zágráb – Fiume folyosó (M7 autópálya) és végül az alacsonyabb rendű, de nagy forgalmat bonyolító útvonal a 8. sz. főút Klagenfurt irányába. Egyre fontosabb szerepet betöltő szerkezeti elem Sopron –

Szombathely – Nagykanizsa M9 szakasz, amely teljes kiépülésekor a fővárosból induló sugaras struktúrát oldó harántirányú kapcsolatot biztosít az ország kapcsolathiányos déli területeinek.

A makoregionális kapcsolatok erősítésének szempontjai és céljai az OFTK dokumentumban e térségre vonatkozóan:

- A Kárpát-medencei infrastrukturális hálózatok és gazdasági, társadalmi együttműködések erősítése.
- A határon átnyúló várostérségi együttműködések támogatása, tervezés és fejlesztés határon átnyúló várostérségi összehangolása.
- Magyarország híd-szerepének érvényesítése, regionális közlekedési és kereskedelmi csomópontok erősítése fejlett közlekedési infrastruktúrával, logisztikai és szolgáltató hálózatok csomópontjainak kialakítása a környezeti szempontok legteljesebb figyelembevételével.

2. ábra: Magyarország stratégiai térkapcsolatai (Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030, OFTK 2.0 egyeztetési változat, 2019)

Az OFTK vonatkozó megállapításai:

„Zala megye Jelentős természeti és turisztikai vonzerővel rendelkező megye, mely az Európai Unió bővítésével a szomszédos Szlovéniával és Horvátországgal kiemelkedő kapacitással bíró gazdasági térséggé vált. A gazdasági térszerkezet előnyös tulajdonságai mellett közlekedési szempontból is az ország délnyugati kapuja, négy szomszédos állam fővárosa (Pozsony, Bécs, Ljubljana, Zágráb) is közelebb fekszik a megyéhez, mint Budapest, ugyanakkor szükséges az észak-déli irányú közlekedési folyosó folyamatos fejlesztése. A kedvező földrajzi adottságoknak köszönhetően a magas színvonalú

mező-, erdő és vadgazdálkodás mellett kivételes gyógy-, termál és ivóvíz kincssel rendelkezik, a Hévízi tó pedig Európa legnagyobb gyógyító erejű meleg vizes tava. A 258 településen lakó 270 000 fő lakosával a megye a 16. a magyarországi megyék között. Az átlagos munkabér szintje országos összevetésben alacsony.

Fejlesztési célok és feladatok 2021-2030: |

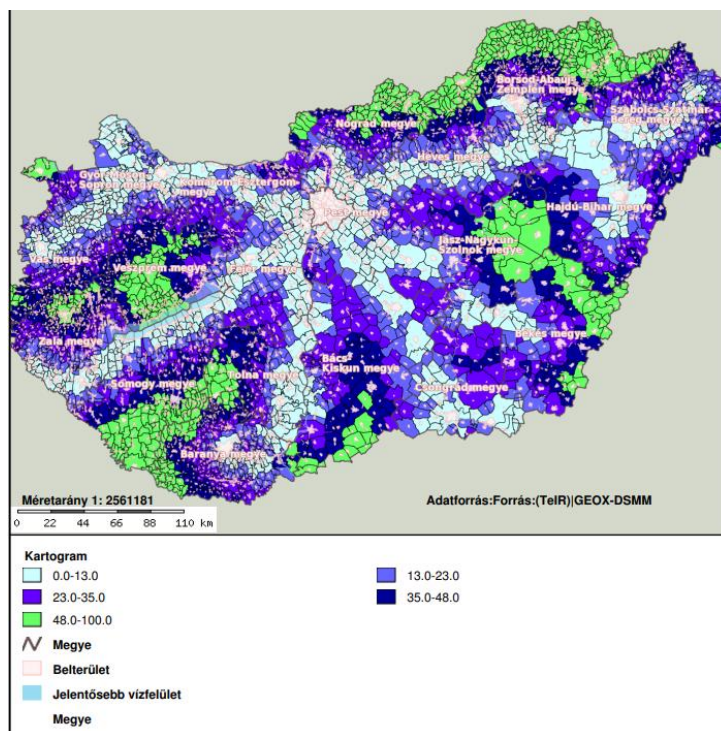
- Zalaegerszeg térsége termelő típusú elektronikai-, gépipari- és mechatronikai gazdasági központtá fejlődik (járműipari tesztpálya kialakítása, logisztikai központ és konténerterminál építése).
- A megyeszékhely bekapcsolása a nemzetközi gyorsforgalmi úthálózatba, a Közép-európai Közlekedési Folyosó elemeinek kiépítésével (M9 gyorsforgalmi út, M76-os „okosút megépítése”). Fontos továbbá Zalaegerszeg – Rédics vasútvonal helyreállítása.
- A sármelléki nemzetközi repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.
- Balaton kiemelt üdülőkörzet fejlesztései és a Mura Nemzeti Program komplex megvalósítása.
- A helyzeti energiájakat kihasználó térségek gazdasági specializációja:
 - A szlovén-horvát-magyar hármastérség határánál Nagykanizsa-Letenye térsége nemzetközi jelentőségű logisztikai központtá válik. A Keszthely-Hévíz térségében jelentős potenciál van a természetes gyógytényezőre (gyógyvízkészletre) alapozott egészségturizmus és a Balatonhoz köthető turisztikai kínálat területén.
 - Lenti térségében az egészség és gasztroturizmus kiemelt szerepe jellemző az „Egészséges város – egészséges térség” koncepció alapján.
- Fontos feladat az aprófalvas, perifériális térségek felzárkóztatása (Zalaszentgrót), a vidéki életminőség javítása, a mezőgazdasági termelés és integráció feltételeinek javítása, a vidéki önellátó gazdálkodás, a helyi piacok, az élelmiszer helyi feldolgozása és a falusi turizmus támogatása, a vidéki Zala hagyományainak megőrzése.
- A még ellátatlan településeken a szennyvízelvezetés és -tisztítás megvalósítása, kistérségi településeken és a nagyobb települések peremén szakszerű egyedi szennyvíztisztítási megoldásokkal.
- A kerékpáros útvonalak bővítése tekintetében fontos a korábban megkezdett fejlesztésekkel való integráció, az összeköttetések megteremtése a jobb kihasználtság érdekében, mind a turisztikai desztinációs, mind a fenntartható településfejlesztési szempontok figyelembevételével.
- A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.
- Kiemelt cél a megújuló energiaforrások szélesebb körben történő fenntartható hasznosítása, a megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása.
- A dunántúli-középhegységi karsztvízszint-emelkedésből adódó természetvédelmi, környezetvédelmi (vízvédelmi), vízrendezési, vízkárelhárítási, vízkészlet-gazdálkodási és területfejlesztési feladatok.”

Zalaegerszeg regionális szerepköre megyehatáron is túlnyúlik, az alábbi tényezőknek köszönhetően:

- Szakigazgatási intézményei által (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Nyugat-Dunántúl, Regionális kirendeltsége, Állami Erdészeti Szolgálat, Zalaegerszegi Igazgatóság)
- Felsőoktatási intézményeivel: (1. Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központ 2. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Zalaegerszegi Képzési Központ 3. Széchenyi István Egyetem Zalaegerszegi Kampusz)
- Gazdaságfejlesztési tényezőire alapozva (Flextronics, ZalaZone tesztpálya)

- Regionális Hulladékgazdálkodás területén (kiterjedt szolgáltatásaival)
- Gazdasági, piaci szolgáltatási szempontból (foglalkoztatási, kulturális stb.)

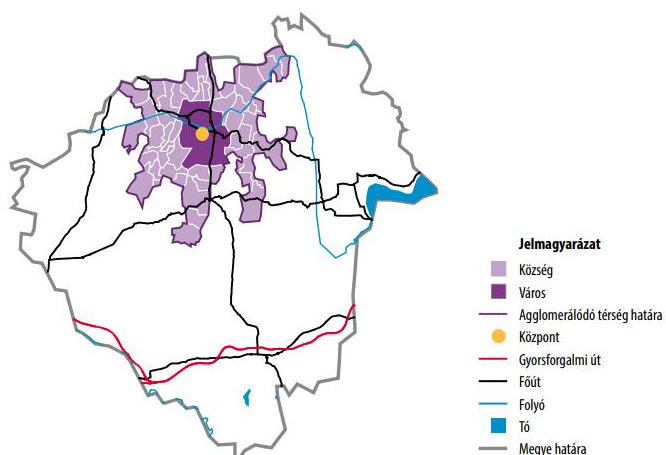
Jelenleg Zalaegerszeg közlekedési feltártsága nem kedvező, mivel gyorsforgalmi kapcsolata Nagykanizsa, Szombathely, illetve Horvátország, Szlovénia, Ausztria irányába hiányoznak. Az alább ábrázolt „Magyarország stratégiai térkapcsolatai” szempontjából is közlekedési vákuumterületen fekszik. Megoldást az észak-déli irányú tengely kiépítése hoz majd.

3. ábra: Legközelebbi autópálya-csomópont elérési ideje közúton a leggyorsabb úton, 2019 (Forrás: TelR/GEOX-DSMM)

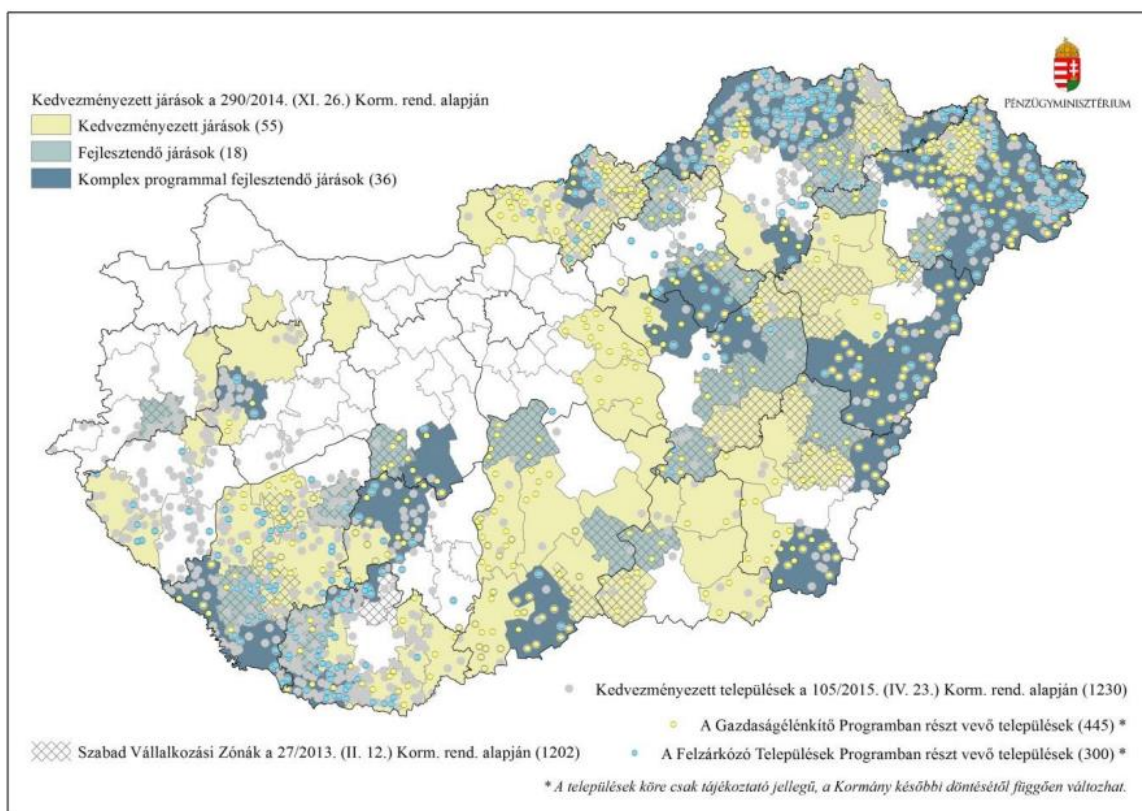
Zalaegerszeg **megye- és járásszékhely** szerepe mellett a KSH kategorizálásnak megfelelően **agglomerálódó térség-központ** is. E térségben, az ország 4. legnagyobb településeggyütteseként, a vonzott települések száma 51¹, míg a járásához 84 település és a hozzájuk kapcsolódó 209 településrész tartozik. A szabdalt felszín, az aprófalvas településszerkezet, valamint a közlekedési nyomvonalak miatt nem alkot zárt egységet. A vonzott települések a városból kiágazó utakra, azok leágazásaira és vasútvonalakra fűződnek fel. Felszíne tagolt, központi része a 200–300 méteres dombokkal tarkított Göcsej. A keleti települések a hasonló térszerkezetű Egerszeg-Letenyei dombságon, kisebb részben a Principális-völgy kistájon helyezkednek el.

¹ Magyarország településhálózata, 1. Agglomerációk, településeggyüttesek, KSH, 2014

4. ábra: Zalaegerszegi agglomerálódó térség (Forrás: Magyarország településhálózata, 1. Agglomerációk, településegységek, KSH, 2014)

Az agglomerálódó térség lakónépessége 2021. január 1-én 82820 fő volt, ebből Zalaegerszegé 55470 fő. A központhoz tartozó 50 település átlagnépessége így 547 fő.

5. ábra: A hátrányos helyzetű, fejlesztendő térségek és települések fejlesztési célterületei

A Zalaegerszegi járáshoz 15 kedvezményezett és 1 felzárkózó település programban résztvevő település tartozik.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

1.2.1. Releváns uniós stratégiai dokumentumok

2021-2027 közötti időszak kohéziós politikájának prioritásai (a várostérségekre vonatkozó prioritásokkal)²:

1. Versenyképesebb és okosabb Európa
2. Zöldebb, alacsony szén-dioxid kibocsátású Európa – A természet-, a biodiverzitás- és a zöldinfrastruktúra fokozott védelme és megőrzése, **beleértve a várostérségeket**, és a légszennyezés minden formájának csökkentése; A fenntartható **városi multimodális mobilitás** támogatása, törekedve a nettó nulla szén-dioxid kibocsátású gazdasági átmenetre;
3. Összekapcsoltabb Európa a mobilitás fokozásával
4. Szociálisabb és befogadóbb Európa
5. Polgárokhoz közelebb álló Európa (a fenntartható és integrált fejlődés és területe típusok, valamint a helyi kezdeményezések minden formájának előmozdításával) – Támogatva az integrált és befogadó társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődést, kulturális-természeti örökséget, fenntartható turizmust és biztonságot a **várostérségekben**;

Nemzeti szinten minimum 8% elkülönített ERDF forrás várostérségekre.

A pénzügyi alapok prioritásai:

- Az ERFA mind az 5 szakpolitikai célkitűzést támogatja, de elsősorban az elsőt és másodikat
- Az ESZA fő prioritása a negyedik
- A KA támogatja a másodikat és a harmadikat
- Az Igazságos Átmenet Alap a meghatározott célkitűzésekhez igazodva nyújt támogatást (a JTF rendelet 8. cikke)
- Az INTERREG programok két további politikai célkitűzéssel rendelkeznek (14. cikk, Interreg szabályozás): „Jobb együttműködésű kormányzás” és „Biztonságosabb Európa”.

Fenntartható városfejlesztés (a javasolt ERFA/CF szabályozás 9 cikkelye alapján)

- A gazdasági, környezeti, klimatikus, demográfiai és társadalmi kihívások kezelésére az ERFA-nak támogatnia kell a területi stratégiákon alapuló, városokra és funkcionális várostérségekre fókuszáló Integrált Területi Beruházásokat.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a környezeti és klimatikus kérdésekre annak érdekében, hogy 2050-re átállás következzen be a klímasemleges gazdaság irányába, az innovációs célú digitális technológia hasznosításával és a funkcionális várostérségek (2 ill. több önkormányzat, amelyek a stratégiában megjelennek, mint nagyvárosi térségek-agglomerációk, ikervárosok, város-hálózatok) fejlesztésének támogatásával.

² https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/EC%20DG%20REGIO_Pia%20Laurila.pdf

A 2020 utáni időszakra vonatkozó kohéziós politika Európai városi kezdeményezései (European, Urban Initiative – EUI)

Célok:

- Az ingerált és részvételi megközelítésen alapuló fenntartható városfejlesztés erősítése
- Erősebb kapcsolódás az uniós szakpolitikákhoz, elsősorban a Kohéziós Politikához.

Kedvezményezettek:

Minden EU várostérség; szolgálja az EU Városi Agendáját/Menetrendjét; a tagállamok kérése esetén a kormányközi együttműködés támogatása városi ügyekben;

Tevékenység típusok:

- Innovatív tevékenységek támogatása
- Kapacitás- és tudásépítés, Területi Hatásvizsgálatok, szakpolitikai- és kommunikációs fejlesztések támogatása

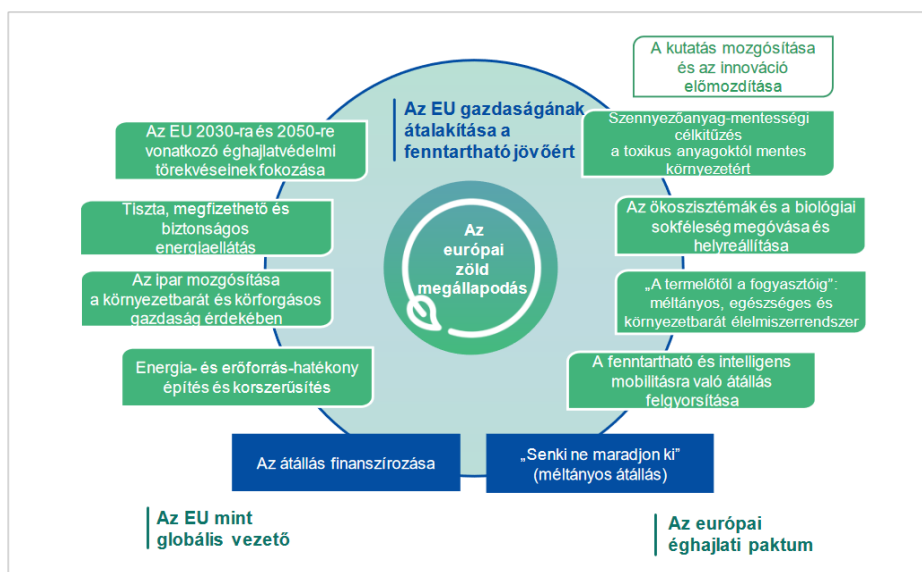
Új Lipcsei Charta: Az európai városok átalakuló képességének ereje

A városi jókormányzás 5 kulcseleme:

- Közjót szolgáló várospolitiká
- Integrált megközelítés
- Részvétel és közös alkotás
- Többszintű kormányzás
- Helyalapú megközelítés

Green Deal

Az Európai Unió 2019 decemberében elfogadta az Európai Zöld Megállapodás dokumentumot (2019.12.11. COM(2019) 640 final), amely 2050-re fogalmazza meg a növekedési stratégiai célkitűzéseket a tagországok számára: „az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő.” (2. ábra)

6. ábra: Európai Zöld megállapodás

Az európai zöld megállapodás *cselekvési tervet* vázol fel a következőkre:

- az erőforrások hatékony felhasználásának elősegítése a tiszta, körforgásos gazdaságra való átállás révén;
- a biológiai sokféleség helyreállítása és a környezetszennyezés mértékének csökkentése.

A terv meghatározza a szükséges beruházásokat és a rendelkezésre álló finanszírozási eszközöket, és kifejti, hogyan lehet biztosítani azt, hogy az átmenet méltányos és inkluzív legyen.

Az EU 2050-re klímasemlegessé szeretne válni. Ahhoz, hogy teljesüljön a klímasemlegességi cél, minden gazdasági ágazatnak cselekednie kell. Együttes feladataink a következők:

- beruházás a környezetbarát technológiákba;
- az innováció előmozdítása az ipari szereplők körében;
- tisztább, olcsóbb és egészségesebb közlekedési formák bevezetése, mind az egyéni, mind a tömegközlekedésben;
- az energiaágazat széntelenítése;
- az épületek energiahatékonyságának biztosítása;
- együttműködés nemzetközi partnereinkkel a világszintű környezetvédelmi szabványok javítása érdekében.

Az EU pénzügyi és technikai támogatást nyújt azoknak, akik a legnagyobb kihívás elé állít a zöld gazdaságra való átállás. Az ún. *méltányos átállási mechanizmus* legalább 100 milliárd eurót fog mozgósítani a 2021–2027-es időszakban a leginkább érintett régiók megsegítésére.

1.2.2. Releváns hazai stratégiai dokumentumok

Partnerségi megállapodás

A Partnerségi Megállapodás rögzíti az uniós szakpolitikai céloknak és a hazai fejlesztési céloknak megfelelő forrásfelhasználást, integrálva a releváns hazai fejlesztési dokumentumok, mint az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió és az EU országspecifikus ajánlásai legfontosabb üzeneteit. A PM a programokat a fő tematikus kiadási prioritások köré szervezi, amelyek az éves költségvetésekben is megjelennek. Legfontosabbak a kohéziós célkitűzések, az értékteremtés, a természeti erőforrások és a környezet védelme, valamint a K+F beruházások, amelyek ráfordításait a jelenlegi 1,35%-ról 1,8%-ra tervezik növelni. A dokumentum részleteinek kidolgozása az operatív programokban rögzítik, hat ágazati és egy területi operatív program áll jelenleg társadalmi egyeztetés alatt. A Közös Agrárpolitika külön tervezési eljárással készül.

NEMZETI FEJLESZTÉS 2030, OFTK (Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió)

A 2021-2037 időszakra vonatkozó nemzeti fejlesztési prioritások: a versenyképes vállalkozások és munkaerő, a növekvő népesség – javuló életminőség, az energiahatékonyság és klíma alkalmazkodás, környezeti minőség, valamint a vonzó és élhető térségek és települések, megfelelő térségi kapcsolatokkal.

Fentieknek megfelelően az OFTK 2030-ra az **alábbi átfogó és specifikus** célokat tűzte ki:

- **Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés**
 - Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság
 - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- **Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom**
 - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, KFI
 - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, romaintegráció
 - Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
- **Természeti erőforrások fenntartható használata, értékek megőrzése és a környezet védelme**
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és a környezet védelme
- **Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet**
 - Területi versenyképesség és területi felzárkózás, térségi fejlettségi pozíciók javítása
 - Térségi és települési funkciók és térkapcsolatok erősítése
 - Kiemelt területfejlesztési térségek együttműködésen alapuló fejlesztése
 - Makroregionális és határmenti kapcsolatok és funkciók erősítése

A végrehajtás során a következő horizontális fejlesztéspolitikai szempontok érvényesítése szükséges:

- Társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség, családbarát megoldások
- Fenntartható erőforrásgazdálkodás és területhasználat
- Területi kohézió
- Értékmegőrzés a helyi közösség javára, partnerség és hatékony közszolgáltatások

A megyei jogú városok térség szervező funkcióinak fejlesztése

Fejlesztési feladatok 2021-2030

- Megyei jogú városok összehangolt, a térség szervező funkciók erősítésére fókuszáló fejlesztése.
- Megyei jogú városok fejlesztésének megyei, regionális és várostérségi keretekbe illesztése a területfejlesztési tervezés és a kapcsolódó térségi fejlesztések keretében.
- A megyei jogú városi fejlesztések és a megyei települések fejlesztéseinek összehangolása, kapcsolódások megteremtése.

Ágazati prioritások, kapcsolódás az ágazati célokhoz:

- Kis- és középvállalkozások fejlesztése, befektetés ösztönzés, iparfejlesztés.
- Kutatás, fejlesztés és innováció, felsőoktatás.
- Szakképzés, foglalkoztatás.
- Térségi közszolgáltatások: köznevelés, egészségügy, kultúra.
- Közlekedésfejlesztés: regionális és térségi kapcsolatok, városi és várostérségi közlekedés.
- Energiagazdálkodás, klímaalkalmazkodás, környezetvédelem.
- Integrált településfejlesztés, települési infrastruktúra és szolgáltatások.

„Zalaegerszeg elkötelezett a fenntartható fejlődés biztosítása, a város gazdasági, társadalmi környezetének vonzóbbá tétele, a helyi lakosok életminőségének javítása, valamint a vállalkozások üzleti környezetének javítása iránt. Zalaegerszeg egy olyan város képét nyújtja, mely egyszerre modern és jövőorientált, de ugyanakkor emberi léptékű és természet közeli, ahol bárki megvalósíthatja önmagát és céljait. Zalaegerszeg ideális helyszín a tanuláshoz, munkavállaláshoz, letelepedéshez és családalapításhoz. A város új szlogenje: „Zalaegerszeg – megtaláld a jövőd”. Zalaegerszeg kész a megújulásra és nyitni szeretne a jövőbemutató, intelligens, kreatív és innovatív megoldások, beavatkozások irányába. Zalaegerszeg célja az intelligens technológiai megoldások széleskörű alkalmazása, az „okos város” eszközrendszerének elterjedése, az innováció és a kutatás-fejlesztés térnyerésének ösztönzése. Zalaegerszeg térsége termelő típusú elektronikai-, gépipari- és mechatronikai gazdasági központtá fejlődik (járműipari tesztpálya kialakítása, logisztikai központ és konténerterminál építése).”

Zala Megye Területfejlesztési Program

Zala megye célrendszere

Zalaegerszeg MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája – Megalapozó munkarész

Jövőkép 2013-2030	Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala					
Átfogó célok (2013-2030)	I. Jól működő, fejlett gazdaság		II. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió		III. Élhető Zala megye	
Stratégiai ágazati célok, 2021-2027	1) Vállalkozások K+F+I teljesítményének és kapcsolatainak fejlesztése	2) Helyi értékekre építő gazdasági ágazatok megerősítése és rövid ellátási lánc fejlesztése	3) Helyi igényekre és K+F+I kapacitás támogatására szolgáló képzési rendszer	4) Leszakadó társadalmi csoportok integrált fejlesztése	5) Települések élhetőségnek javítása: munkalehetőségek, közlekedés, szolgáltatások, épített környezet fejlesztése	6) Természeti környezet védelme
Prioritások, 2021-2027	I. Innovatív húzóágazatok fejlődési lehetőségeinek elősegítés II. Versenyképesebbé váló gazdasági szerkezet megteremtése		III. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében IV. Integrált programok a térség munkaerő-megtartó erejének növelésére		V. Integrált környezetvédelmi programok megvalósítása VI. Összehangolt települési és településközi infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió érdekében	
Stratégiai területi célok, 2021-2027	Megyei jogú városok és azok vonzáskörzetének innovatív iparfejlesztése (Nagykanizsa és Zalaegerszeg, illetve ezen városok ipari vonzáskörzete) Zala megye belső periferiáinak fejlesztése Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése Lenti-Hetés-Kerka fejlesztési térség „Murafölde” gazdasági és turisztikai fejlesztési térség					
Horizontális célok	1) Foglalkoztatás növelése 2) Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése az üvegházhatású-gáz kibocsátás csökkentése mellett 3) Digitális technológiákhoz való hozzáférés elősegítése 4) Természeti környezet és biológiai sokféleség védelme; felszíni és felszín alatti vizek védelme 5) Társadalmi kohézió és esélyegyenlőség erősítése 6) Zala megye népességmegtartó erejének növelése 7) Fenntartható közlekedés támogatása és szűk keresztmetszetek felszámolása					

A prioritásokhoz tartozó intézkedések

I. Innovatív húzóágazatok fejlődési lehetőségeinek elősegítése

- Innovációra és tudásra épülő gazdaság támogatása – A tématerület célja a zalai húzóágazatok továbbfejlesztése, a helyi vállalkozások innovációs aktivitásnak növelése. Ennek keretében a tudományos és ipari szektorok összekapcsolása K+F+I központok, tudományos és innovációs parkok, inkubációs helyszínek létesítésével.

Területi relevancia: Nagykanizsa és Zalaegerszeg megyei jogú városok és azok ipari vonzáskörzete Potenciális kedvezményezett kör: vállalkozások K+F+I projektek és kutatóhelyek támogatása

A tématerület célja, hogy becsatornázza a tudományos munka (kutatóhelyek) és az oktatás folyamatait és eredményeit az ipari partnerek tevékenységébe, hogy a felsőoktatási szereplők aktívabban kerüljenek bevonásra az innovációs folyamatokba. Ennek keretében oktatási terek, kutatási helyszínek és programok létesítése kerülne megvalósításra. Területi relevancia: Nagykanizsa és Zalaegerszeg megyei jogú városok és azok ipari vonzáskörzete Potenciális kedvezményezett kör: vállalkozások, kutatóhelyek (egyetemek)

- Innovatív zöld beruházások megvalósítása – A klímaváltozás hatásainak erősödésével fokozódik a klímasemleges fejlesztések iránti szükséglet. A tématerület célja a feltételek megteremtése olyan fejlesztéseknek, amelyek a vízügyi kutatások és a mezőgazdasági termelés terén újító szempontokat és megoldásokat hozhat. Ehhez a célkitűzéshez járulhat hozzá Nagykanizsa körforgásos gazdasági központjának tervbe vett létrehozása, valamint a hulladékfeldolgozás és az energiafelhasználás területén végzett innovatív beruházások megvalósítása.

Területi relevancia: Nagykanizsa és Zalaegerszeg megyei jogú városok és azok ipari vonzáskörzete Potenciális kedvezményezett kör: Vállalkozások, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok.

II. Versenyképesebbé váló gazdasági szerkezet megteremtése

- Befektetésösztönzés – A tématerület célja olyan gazdaság és vállalkozásfejlesztési tevékenység, amelynek homlokterében a helyi gazdaság megerősítése, a helyi gazdaságba való befektetés ösztönzése áll. Ennek keretében támogatná a befektetésösztönzési tevékenységet, a vállalkozások tőke-bevonzó képességének növelését, a szükséges intézményi struktúrák megteremtését.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok, vállalkozások

- Gazdasági infrastruktúra fejlesztése – A tématerület célja a helyi gazdaság lehetőségeinek, kapacitásainak, infrastruktúrájának fejlesztése. Ennek keretében kiemelt cél az ipari parkok mennyiségi és minőségi bővítése, a főbb csatlakozó infrastruktúrák (vonalas és üzleti) biztosítása, a foglalkoztatás élénkítésének elősegítése.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások

- Turisztikai fejlesztések – A tématerület célja a turisztikai kínálat színesítése, a szolgáltatások bővítése annak érdekében, hogy az idelátogató turisták tartalmasabban, illetve hosszabb időtartamban töltsenek vendégéjszakákat a megyében. Ennek keretében valósulna meg létesítmények létrehozása vagy felújítása, szolgáltatások és termékek fejlesztése, a kapcsolódó intézményi struktúra kialakításának segítése.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások

III. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében

- Társadalmi felzárkóztatást célzó fejlesztések – A tématerület célja a leszakadó társadalmi csoportok felzárkóztatásának elősegítése, a megye fejlődésének gátat szabó belső periferiáik komplex fejlesztése. Ennek keretében olyan fejlesztések megvalósítása, amelyek elősegítik a megye hátrányos helyzetű településeinek, járásainak a felzárkóztatást, ezzel az ottani munkaerő-tartalékokat a gazdaságba, a munkaerőpiacra vezesse (foglalkoztatási paktum és egyéb felzárkóztató programok).

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: Zala Megyei Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok

- Szakképzés fejlesztése – A tématerület célja a szakképzés teljesítményének növelése, minőségének és keresettségének fejlesztése. A szakképzési bázisok jelenleg viszonylag jól követik a munkaerőpiaci igényeket, ugyanakkor az ipar 4.0 előretörésével, a megyei beruházások megvalósításával további fejlesztések szükségesek. Így szükséges különösen

Ágazati Képző Központok, Vizsgaközpontok létrehozása a Zalaegerszegi és a Nagykanizsai Szakképzési Centrumok együttműködésével.

Területi relevancia: a képzési hellyel rendelkező, vagy tervezetten létrehozandó (pl. Zalaszentgrót) települések (Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely, Lenti)

Potenciális kedvezményezett kör: szakképzési centrumok, Zala Megyei Kormányhivatal

- Felsőoktatási tudásközpontok megerősítése – A tématerület célja a felsőoktatás teljesítményének növelése, minőségének fejlesztése. Az ennek keretében megvalósítandó a kutatási kapacitások bővítése hozzájárul a megye innovációs teljesítményének fokozódásához, valamint elősegíti az oktatási és oktatástechnológiai fejlesztéseket.

Területi relevancia: a képzési hellyel rendelkező települések

Potenciális kedvezményezett kör: a képzési hellyel rendelkező, vagy tervezetten létrehozandó (pl. Zalaszentgrót) településeket (Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely, Lenti).

IV. Integrált programok a térség munkaerő-megtartó erejének növelésére

- Társadalmi felzárkózást és a népesség megtartását célzó integrált programok – A tématerület célja a társadalmi felzárkózás elősegítése, a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztathatóságának javítása, az iskolaelhagyás arányának mérséklése. Ennek keretében szükséges olyan fejlesztések támogatása, amelyek elősegítik a fiatalok helyben maradását, hazatérését, olyan eszközökkel, mint ifjúságfejlesztő programok, életpályatervezést elősegítő szolgáltatások, elhelyezkedéssel kapcsolatos segítségnyújtás.

Területi relevancia: 114 kedvezményezett település (ld. területfejlesztési koncepció által meghatározott Zala megye belső periferiája)

Potenciális kedvezményezett kör: Zala Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek

- Települési környezet vonzóbbá tétele – A tématerület célja a térséget (különösen a fiatalok és a magasabban képzettek esetében) erőteljesen sújtó az elvándorlás mérséklése, megállítása. Ennek keretében az intézkedés a lakhatási feltételek javításával, a települési humánközszolgáltatások körének bővítésével a megye élhetőségét javítaná, így a munkahelyteremtéssel párhuzamosan a magasabban képzett munkavállalók – különösen pedig a fiatal családok – számára Zala megye perspektívát nyújtson a letelepedésre.

Területi relevancia: 151 kedvezményezett település (ld. területfejlesztési koncepció által meghatározott Zala megye belső periferiája) Potenciális kedvezményezett kör: Zala Megyei Önkormányzat, Zala Megyei Kormányhivatal, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok.

V. Integrált környezetvédelmi programok megvalósítása

- Környezetvédelmi programok – A tématerület célja Zala megye számos természetvédelmi szempontból védendő élőhelyének, erős biodiverzitásának, felszíni és felszín alatti vízkészletének megóvása. Ennek keretében olyan fejlesztések elősegítése, amelyek elősegítik a klímaváltozás hatásainak mérséklését, az ivóvízbázis védelmét, a fenntarthatósági szempontok hangsúlyosabb képviselését.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: Zala Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek, nonprofit szervezetek

- Természeti kincsek turisztikai hasznosítása – A téma terület célja, hogy Zala megye nagy számú és magas minőségű természeti kincseihez, táji örökségi értékeihez való hozzáférést, a helyi környezet jobb megismerhetőségét, bemutathatóságát, turisztikai célú hasznosítását elősegítse. Ennek keretében olyan programok támogatása valósulna meg, amelyek a fenntartható, megóvó jellegű vendéglátogatások infrastruktúra- és szolgáltatásigényeit szolgálják ki.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: Zala Megyei Önkormányzat, települési önkormányzatok, természetvédelmi kezelők

- Energetikai fejlesztések – A téma terület célja a megyében jelenleg alulhasznosított megújuló energiaforrások használatának elősegítése. Ennek keretében olyan fejlesztések támogatása, amelyek elérhetőbbé teszik a napelemes, valamint a geotermikus energiát alkalmazó megújuló energiaforrást kiaknázó technikákat és az energiahatékonyságot.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: villamos energiatermelő engedélyesek, települési önkormányzatok, vállalkozások.

VI. **Összehangolt települési és településközi infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió érdekében**

- Közlekedésfejlesztés – A téma terület célja, hogy elősegítse olyan fejlesztések megvalósulását, amelyek javítják a megye és a települések megközelíthetőségét, közlekedési infrastruktúráját. A fejlesztések által a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű települések és az ipari-gazdasági centrumok közötti közúti kapcsolatok javulnak, valamint a kerékpáros és vegyes forgalmú utak is fejlesztés alá kerülnek.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: Magyar Közút, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok

- Lakhatás támogatása – A téma terület célja lakhatást segítő fejlesztések megindítása. Ennek keretében valósulna meg bérlakások és munkásszállók létesítése, illetve felújítása, törekedve arra, hogy e létesítmények többfunkciósak legyenek (gazdaságfejlesztési funkció, családbarát szolgáltatások, szociális funkció).

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások

- Közműfejlesztés – A tématerület keretében meglévő közművek korszerűsítése, a csapadékvízgazdálkodás fejlesztése és egyéb, közműfejlesztési és infrastrukturális fejlesztések valósulnak meg.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: közműszervezetek, települési önkormányzatok

- Települési infrastruktúra fejlesztése – A tématerület keretében városrehabilitációs, infrastruktúra-fejlesztési és korszerűsítési fejlesztések valósulnak meg, amelyek javítják a települések élhetőségét, a közterületek használhatóságát, állagát, hozzájárulnak az épített örökség megőrzéséhez, illetve a hiányzó vagy nem kielégítő szolgáltatások, terek és infrastruktúrák elérhetőségét biztosítják.

Területi relevancia: teljes megye

Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok, vállalkozások

- Települési humánszolgáltatások fejlesztése – Tématerületi cél a közösségi terek és humánszolgáltatások fejlesztése (egészségügy, szociális ellátás, óvoda stb.), továbbá a zalai települések közötti együttműködések megerősítése, melyek segítik az összetartó, a fejlesztések iránt elkötelezett, megújulásra képes közösségek kialakulását. A fejlesztések továbbá elősegítik az időskorúak igényeihez kapcsolódó szolgáltatás és infrastruktúra-fejlesztéseket is.

Területi relevancia: teljes megye

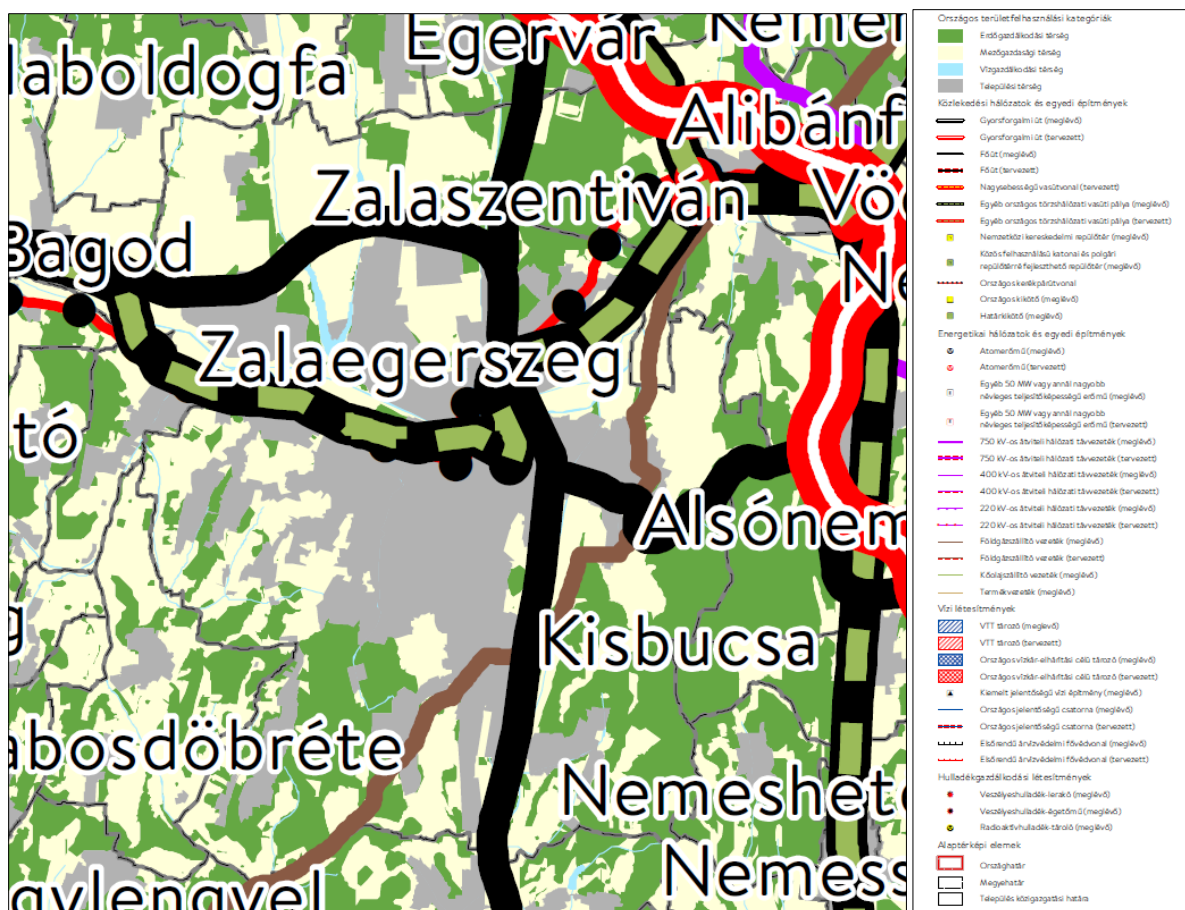
Potenciális kedvezményezett kör: megyei önkormányzat, települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1. Területrendezési Terv (OTrT) 2019

Az Országgyűlés 2018. december 12-én elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt, amelynek területrendezési terveket érintő fejezetei 2019. március 15-től hatályosak.

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) Szerkezeti terve jelentős települési térséget jelöl ki Zalaegerszeg közigazgatási területén, amelyek egy része ma még mezőgazdasági térséggént funkcionál. Dombvidéki városként jelentős erdőgazdálkodási térség és kevesebb vízgazdálkodási térség (patakok, csatornák) került kijelölésre.

7. ábra: OTrT – Térszerkezet (Forrás: e-epites.hu)

A várost érintő országos térszerkezeti elemek:

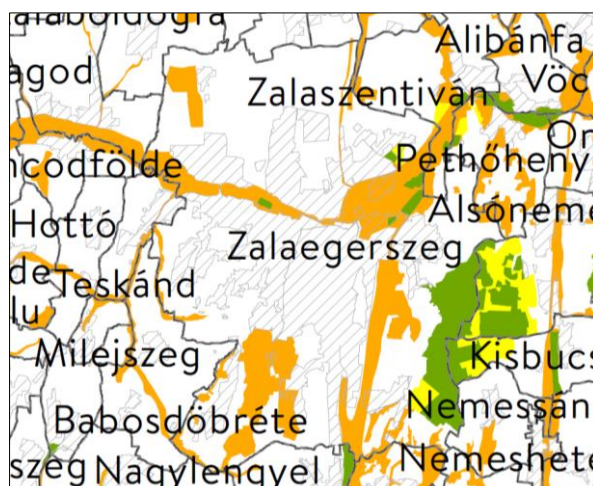
Közlekedési hálózatok és egyedi építmények	Gyorsforgalmi út (tervezett)	M9: Nagycenk (M85) - Szombathely - Vasvár Rábahídvég (M80) Vasvár (M80) – Zalaegerszeg - Nagykanizsa - Kaposvár - Dombóvár - Szekszárd Dusnok - Szeged (M5) Zalaszentivánt érinti jelenleg a tervezett nyomvonal
	Főút (meglévő és tervezett)	74. sz. főút: Nagykanizsa (7. sz. főút) - Zalaegerszeg - Vasvár (8. sz. főút) 76. sz. főút: Balatonberény (7. sz. főút) - Sármellék - Zalacsány - Zalaegerszeg - Nádasd (86. sz. főút) 762. sz. főút:
	Egyéb országos vasúti törzshálózati pálya (tervezett)	25 Boba - Zalaegerszeg - Őriszentpéter - (Szlovénia)
	Országos kerékpárút hálózat elemei	10. Közép-Európa Vizei kerékpárútvonal (14-es jelű Euro Velo®): Szentgotthárd - Zalaegerszeg - Keszthely - Tihany - Balatonakarattya - Székesfehérvár - Budapest - Hatvan - Gyöngyös - Eger - Hortobágy - Debrecen - Nyírábrány
Energetikai hálózatok és egyedi építmények	Földgázszállító vezeték (meglévő)	607: Devecser - Jánosháza - Dabronc - Pókaszeptek - Zalaegerszeg – Nagylengyel 607-02: Zalaegerszeg

1. táblázat: A várost érintő országos térszerkezeti elemek (Forrás: OTTr)

Zalaegerszeg területét 11 országos védelmi övezet érinti. Az övezetek előírásait a 2018. évi CXXXIX. „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló törvény és a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet tartalmazza.

Országos ökológiai hálózat magterületének övezete	Város DK-i rész Zalabesenyő, Botfa városrészek
Országos ökológiai hálózat ökológia folyosójának övezete	Zala mente, város K-Ny és É-D vonala
Országos ökológiai hálózat pufferterületének övezete	Város DK-i rész Zalabesenyő, Botfa városrészek
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	Északon, Neszele és Nekeresd városrész által határolt terület, repülőtértől nyugatra
Erdők övezete	Északon Pózva környékén, keleten Csácsbozsok és Botfa között, és DNy-on Bazita és Vakaroshegy között
Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések övezete	Várományos területként kijelölt a város
Védelmi és katonai célú területek által érintett települések övezete	Város érintettsége fennáll
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Ságod városrész környéke
Erdőtelepítésre javasolt területek övezete	Elszórtan kisebb foltokban
Tájképvédelmi terület övezete	Keleti és DNy-i területeken
Vízminőségvédelmi terület	Teljes közigazgatási területe

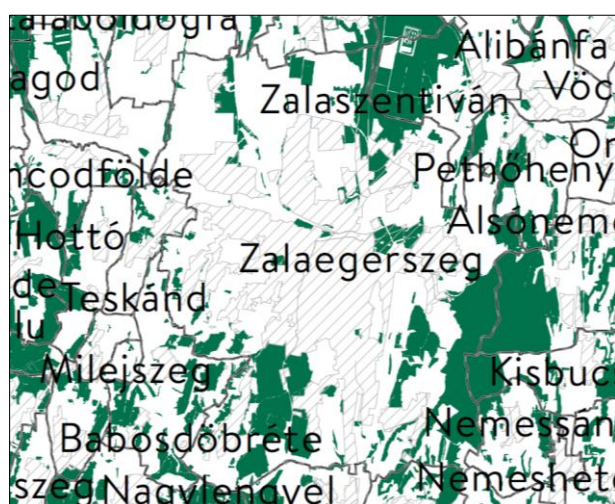
2. táblázat: OTrT Zalaegerszeg közigazgatási területét érintő övezetek (Forrás: saját szerkesztés)

8. ábra: OTTr Országos ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat puffterületének övezete (Forrás: e-epites.hu)

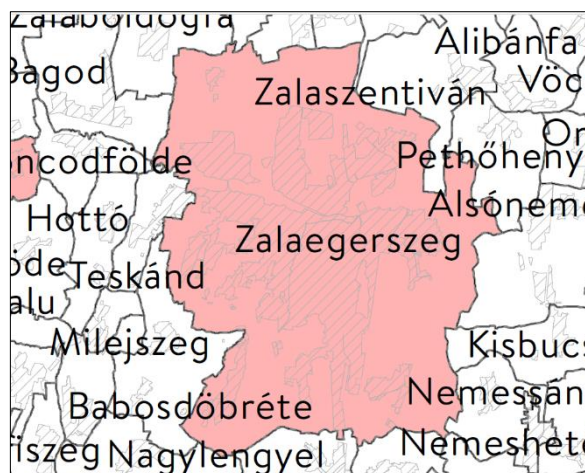

9. ábra: OTTr Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: e-epites.hu)

10. ábra: OTTr Erdők övezete Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu)

11. ábra: OTTr Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések övezete (Forrás: e-epites.hu)

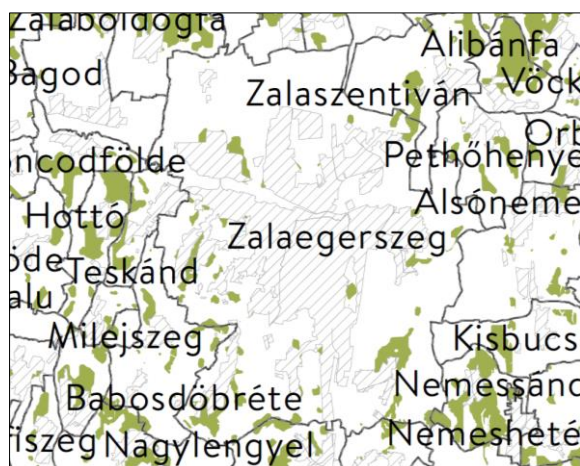

12. ábra: Védelmi és katonai célú területek által érintett települések övezete (Forrás: e-epites.hu)

13. ábra: OTTr Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: e-epites.hu)

14. ábra: OTRT Erdőtelepítésre javasolt területek övezete (Forrás: e-epites.hu)

15. ábra: OTRT Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu)

16. ábra: OTRT Tájképvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu)

1.3.2. Zala Megye Területrendezési Terv (ZMTrT) 2019

A Zala Megyei Területrendezési Tervét a Zala Megyei Közgyűlés „Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről” szóló 8/2019. (IX.27) rendeletével fogadták

- *sajátos területfelhasználású térséget, amely olyan területfelhasználási kategória, amelybe az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületek, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területek, egyes egészségügyi, sportolási, rekreációs, megújuló energiahasznosítási, közlekedési és honvédelmi területek tartoznak*”. A kijelölés a Hernádi-csatorna mentét érinti.

A várost érintő Zala megye szerkezeti tervében ábrázolt országos és térségi elemek:

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények	Gyorsforgalmi út (tervezett)	M9: (Nagycenk (M85) – Szombathely – Vasvár – Rábahídvég (M80) – Vasvár (M80)) – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – (Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd – Dusnok – Szeged (M5)) Zalaegerszeg közigazgatási határát érinti jelenleg a tervezett nyomvonal
	Főút (meglévő és tervezett)	76. sz. főút (Balatonberény (7. sz. főút) – Sármellék – Zalacsány) – Zalaegerszeg – (Nádasd (86. sz. főút)) 74. sz. főút Nagykanizsa (7. sz. főút) – Zalaegerszeg – (Vasvár (8. sz. főút)) 762. sz. főút:
	A térségi szerepű összekötő úthálózat meglévő elemei	7328 j. út Zalaegerszeg (74 sz. főút) - Mihályfa - (Sümeg) 7401 j. út Zalaegerszeg (7410 j. út) - Nova (75. sz. főút)
	Egyéb országos vasúti törzshálózati pálya (tervezett)	25 (Boba) – Zalaegerszeg – (Őriszentpéter – (Szlovénia))
	Vasúti mellékvonal (meglévő)	23 Zalaegerszeg - Rédics
	Térségi repülőtér	Zalaegerszeg [Andráshida]
	Országos kerékpárút hálózat elemei (meglévő)	10: Zalalövő - Zalacséb - Zalaszentgyörgy - Boncodföldre - Bagod - Zalaegerszeg – Teskánd
	Országos kerékpárút hálózat elemei (tervezett)	10: (Szentgotthárd) – Zalaegerszeg – (Keszthely – Tihany – Balatonakarattya – Székesfehérvár – Budapest – Hatvan – Gyöngyös – Eger – Debrecen – Nyírábrány)
	Térségi kerékpárút (meglévő)	Zalaegerszeg Zalaegerszeg
	Térségi kerékpárútvonal (tervezett)	Zalaegerszeg - Zalatárnok – Szécsisziget Zalaegerszeg - Nagykutas - (Andrásfa) Zalaegerszeg - Kehidakustány
	Térségi logisztikai központ	Zalaegerszeg
Energetikai hálózatok és egyedi építmények	Térségi ellátást biztosító 132 kV-os főelosztó hálózat meglévő elemei	(Telekes) - Zalaegerszeg - (Zalacsány) Zalaegerszeg
	Földgázszállító vezeték (meglévő)	607: Devecser - Jánosháza - Dabronc - Pókaszepetk - Zalaegerszeg – Nagylengyel 607-02: Zalaegerszeg
	Földgázelosztó vezeték meglévő elemei	Petőhenye-Zalaegerszeg Zalaegerszeg (Dél) Zalaegerszeg (Észak) - Teskánd - Babosdöbréte
	Térségi hulladéklerakó	Zalaegerszeg

3. táblázat: A várost érintő Zala megye szerkezeti tervében ábrázolt elemek (Forrás: www.zala.hu)

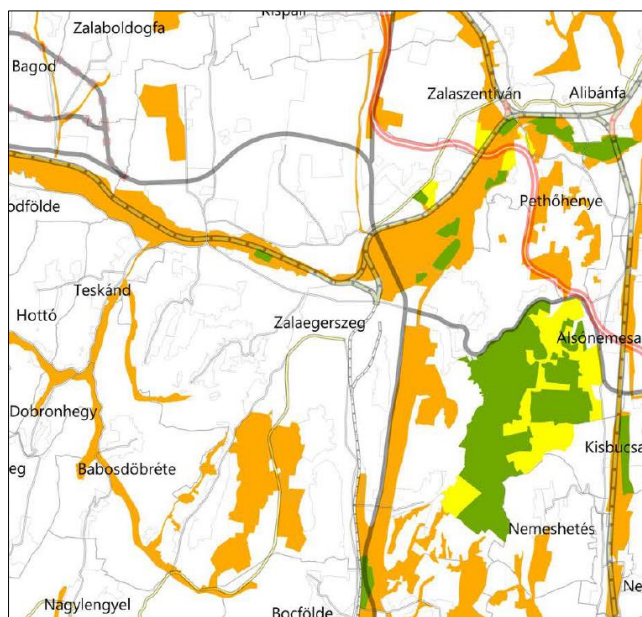

Zalaegerszeg területét 11 országos védelmi övezet mellett három térségi övezet érinti, amelyből egy egyedileg meghatározott övezet. Az országos övezetek előírásait a 2018. évi CXXXIX. „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló törvény és a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet tartalmazza, valamint a térségi övezetek előírásait a Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről szóló 8/2019. (IX.27) rendelet és 39/2019.(IX.26.) KH számú határozat.

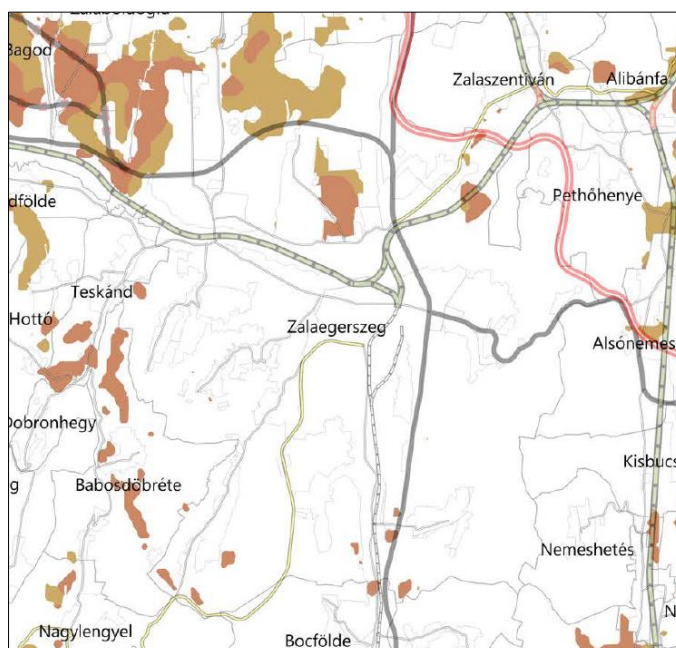
Országos ökológiai hálózat magterületének övezete	Város DK-i rész Zalabesenyő, Botfa városrészek
Országos ökológiai hálózat ökológia folyosójának övezete	Zala mente, város K-Ny és É-D vonala, DNy-i rész
Országos ökológiai hálózat pufferterületének övezete	Város DK-i rész Zalabesenyő, Botfa városrészek
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	Északon, Neszele és Nekeresd városrész által határolt terület, repülőtértől nyugatra
Erdők övezete	Északon Pózva környékén, keleten Csácsbozsok és Botfa között, és DNy-on Bazita és Vakaroshegy között
Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések övezete	Várományos területként kijelölt a város
Védelmi és katonai célú területek által érintett települések övezete	Város érintettsége fennáll
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Ságod városrész környéke
Erdőtelepítésre javasolt területek övezete	Elszórtan kisebb foltokban
Tájképvédelmi terület övezete	Keleti és DNy-i területeken
Vízminőségvédelmi terület övezete	Zalaegerszeg közigazgatási területe
Ásványi nyersanyagvagyon övezete	Zalaegerszeg közigazgatási területe
Földtani veszélyforrás övezete	Zalaegerszeg közigazgatási területe
Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	Zalaegerszeg közigazgatási területe

4. táblázat: A várost érintő Zala megye területrendezési tervben lévő övezetek (Forrás: Zala Megye Területrendezési Terve)

18. ábra: ZMTrT Országos ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (Forrás: www.zala.hu)

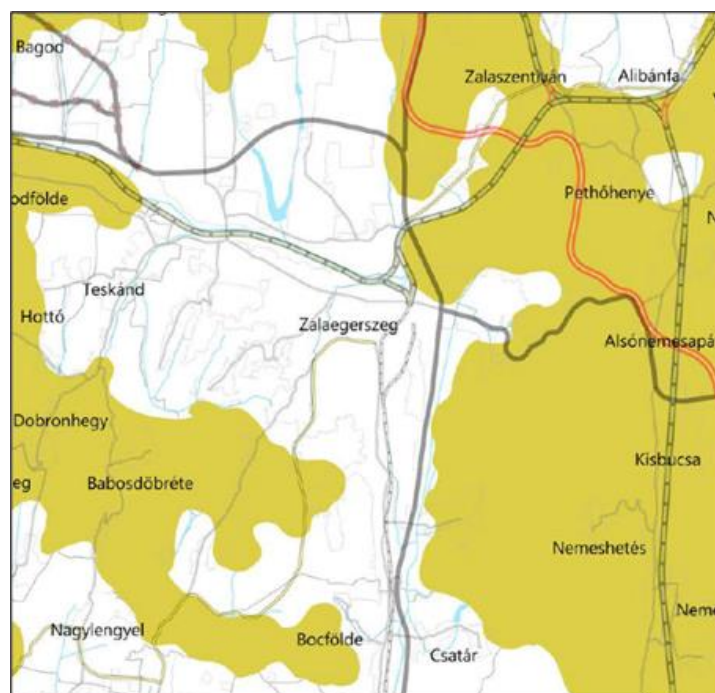

19. ábra: ZMTrT Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: www.zala.hu)

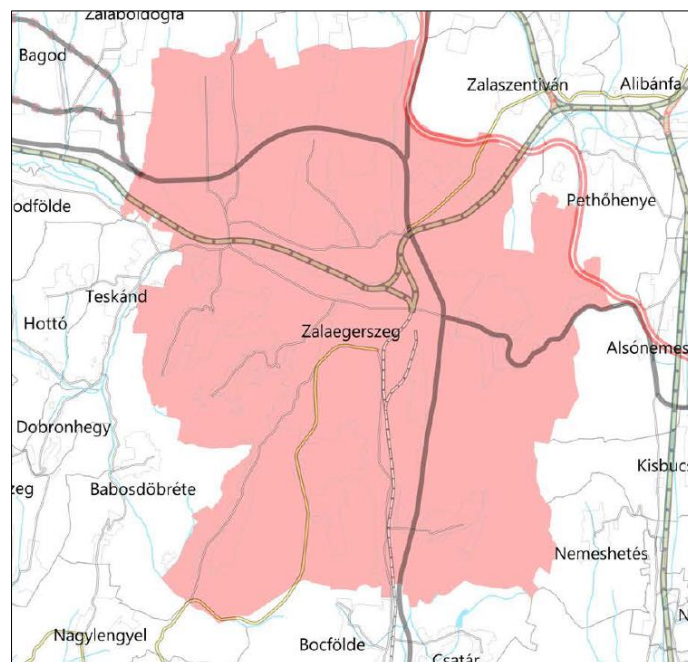

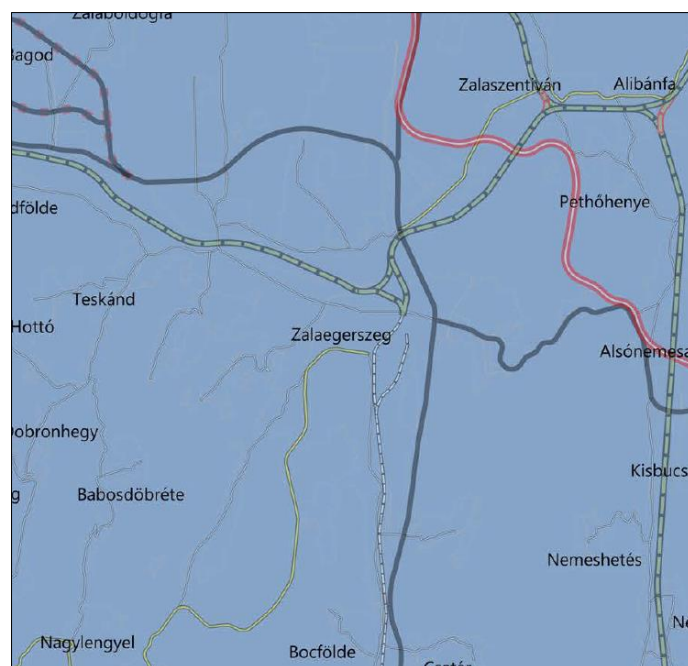
20. ábra: ZMTrT Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

21. ábra: ZMTrT Tájképvédelmi terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

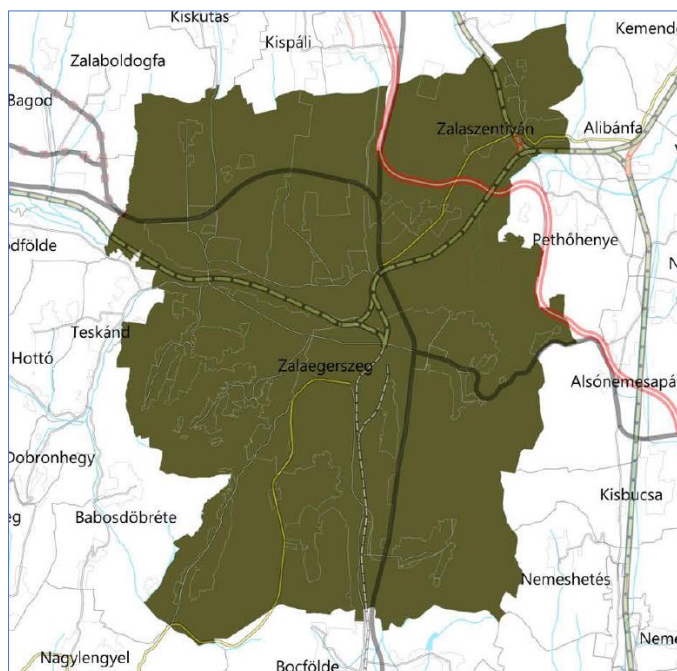

22. ábra: ZMTrT Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

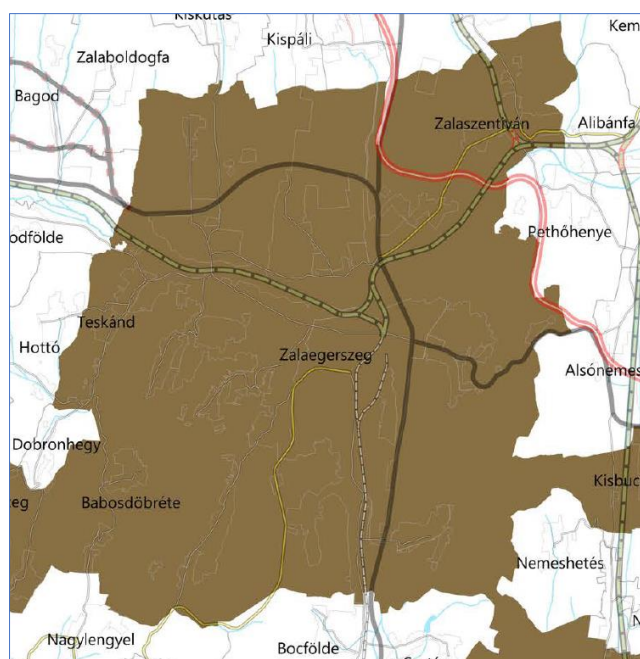

23. ábra: ZMTrT Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

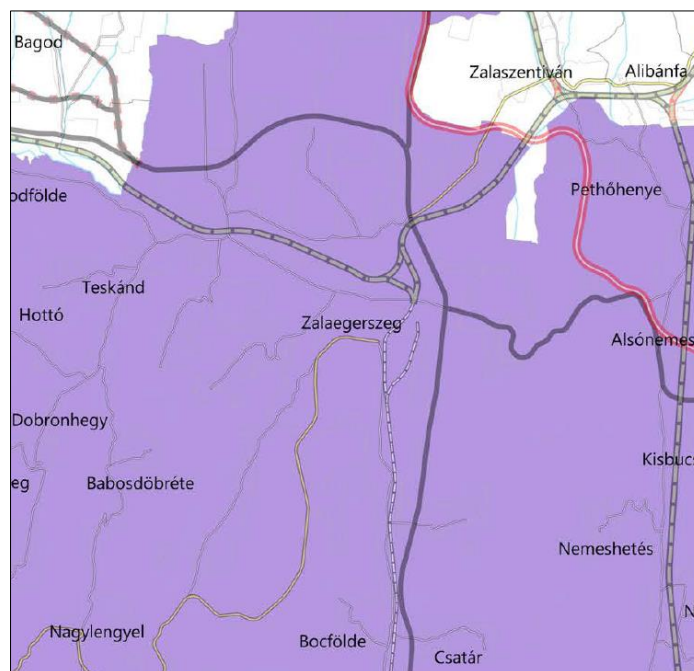

24. ábra: ZMTrT Védelmi és katonai célú terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

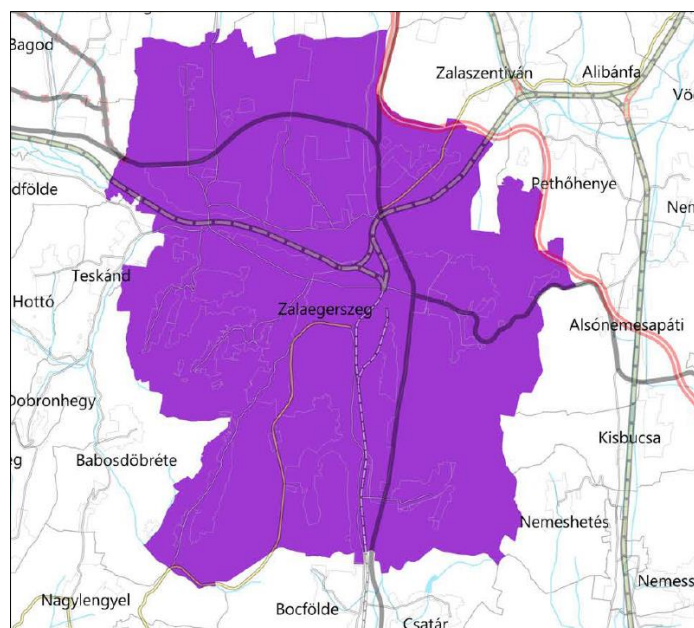

25. ábra: ZMTrT Ásványi nyersanyagvagyon terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

26. ábra: ZMTrT Földtani veszélyforrás terület övezete (Forrás: www.zala.hu)

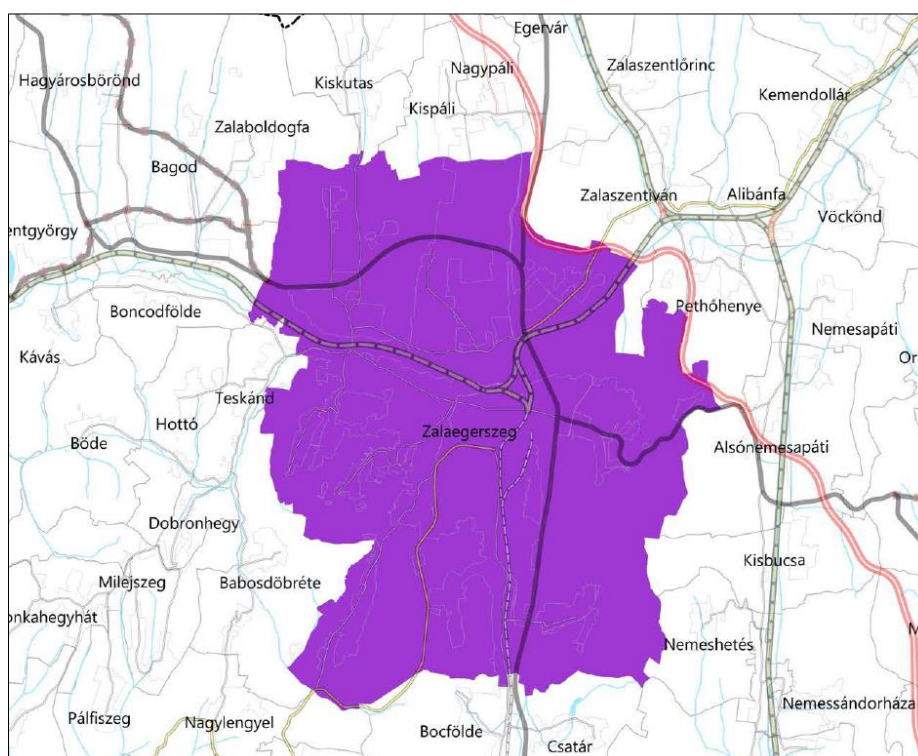

27. ábra: ZMTrT Gazdaságfejlesztési és innovációs övezete (Forrás: www.zala.hu)

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közigazgatási területe jellemzően aprófalvas térséggel, 18 településsel – Zalaszentiván, Pethőhenye, Alsónemesapáti, Kisbucsa, Nemeshetés, Pölöske, Csatár, Bocsfölde, Nagylengyel, Babosdöbréte, Teskánd, Boncodfölde, Bagod, Zalaboldogfa, Kiskutas, Kispáli, Nagypáli és Egervár – határos.

28. ábra: Zalaegerszeg szomszédtelepülései (Forrás: ZMTrT www.zala.hu)

A szomszédos települések helyi építési szabályzatát és szabályozási tervlapját az alábbi önkormányzati rendeletekkel fogadták el.

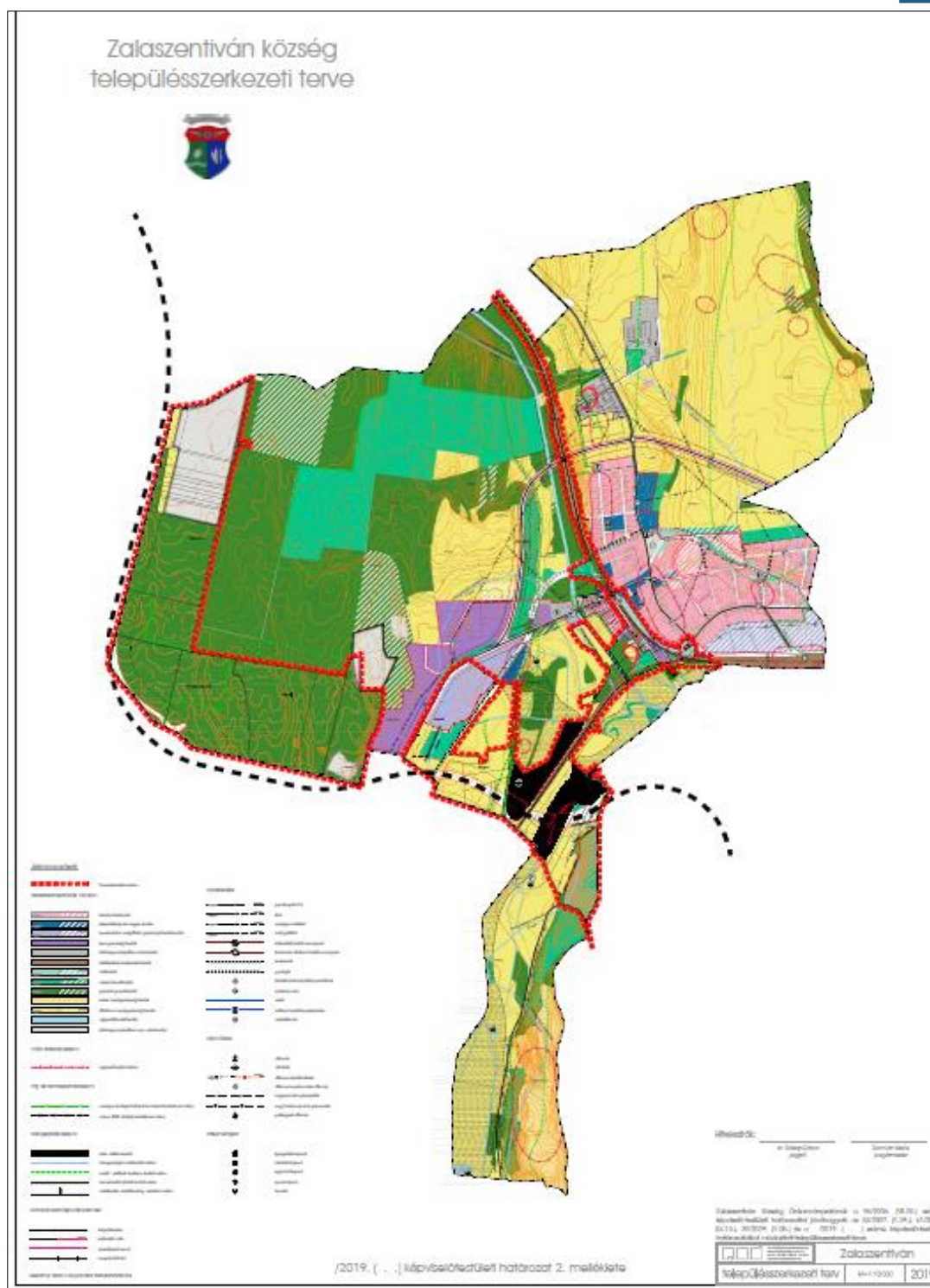
Település	TSZT	SZT	HESZ
Zalaszentiván	TSZT 2019	SZT 2020	HESZ 8/2006. (VII.25.) sz. rendelet (utolsó módosítás 2021, jelenleg is módosítás alatt M9)
Pethőhenye	TSZT 2006	SZT 2006	HESZ 7/2006. (VIII. 10.) sz. rendelete
Alsónemesapáti	TSZT 2008	SZT 2008	HESZ 3/2008.(VIII.08.) sz. rendelete
Kisbucsa	TSZT 2010	SZT 2018	HESZ 9/2006. (IX. 25.) sz. rendelet (utolsó módosítás 2018)
Nemeshetés	TSZT	SZT	HESZ 1/2008. (II.14.) sz. rendelettel
Pölöske	TSZT	SZT	HESZ 1/2006 (I.15.) sz. rendelet (2017-ben módosították)
Csatár	TSZT	SZT	12/2007(XII.31.) sz. rendelet (2017-ben hatályon kívül helyezték)

Bocfölde	TSZT	SZT	HESZ 2/2006 (IX.21.) sz. rendelet (2020-ban módosították)
Nagylengyel	TSZT 2022	SZT 2022	8/2007. (VII. 25.)sz. rendelet (2014-ben módosították, jelenleg is módosítás alatt áll)
Babosdöbréte	TSZT	SZT	HESZ 3/2011(IV.20.) (2014-ben módosították)
Teskánd	TSZT	SZT	HESZ 8/2018.(VI.7.) sz.rendelet (2019-ben módosították)
Boncodfölde	TSZT	SZT	HESZ 8/2016.(VIII.23.) sz. rendelet
Bagod	TSZT	SZT	HESZ 9/2021. (XI. 5.) sz. rendelet
Zalaboldogfa	TSZT 2006	SZT	HESZ 11/2006. (XII.18.) rendelete (2016-ban módosították)
Kiskutas	TSZT 2010	SZT	HESZ 14/2010. (XII.8.) sz. rendelet
Kispáli	TSZT	SZT	HESZ 7/2011. (V.31.) számú rendelet (2018-ban módosították, jelenleg is felülvizsgálat alatt m9)
Nagypáli	TSZT	SZT	HESZ 11/2004. (XI.27.) számú rendelet (2014-ben módosították, jelenleg is felülvizsgálat alatt m9)
Egervár	TSZT	SZT	15./2004. (XII.1.) sz. rendelet (2008-ban módosították)

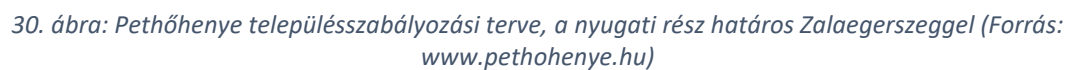
5. táblázat: Zalaegerszeggel szomszédos települések hatályos településrendezési tervei (Forrás: saját szerkesztés)

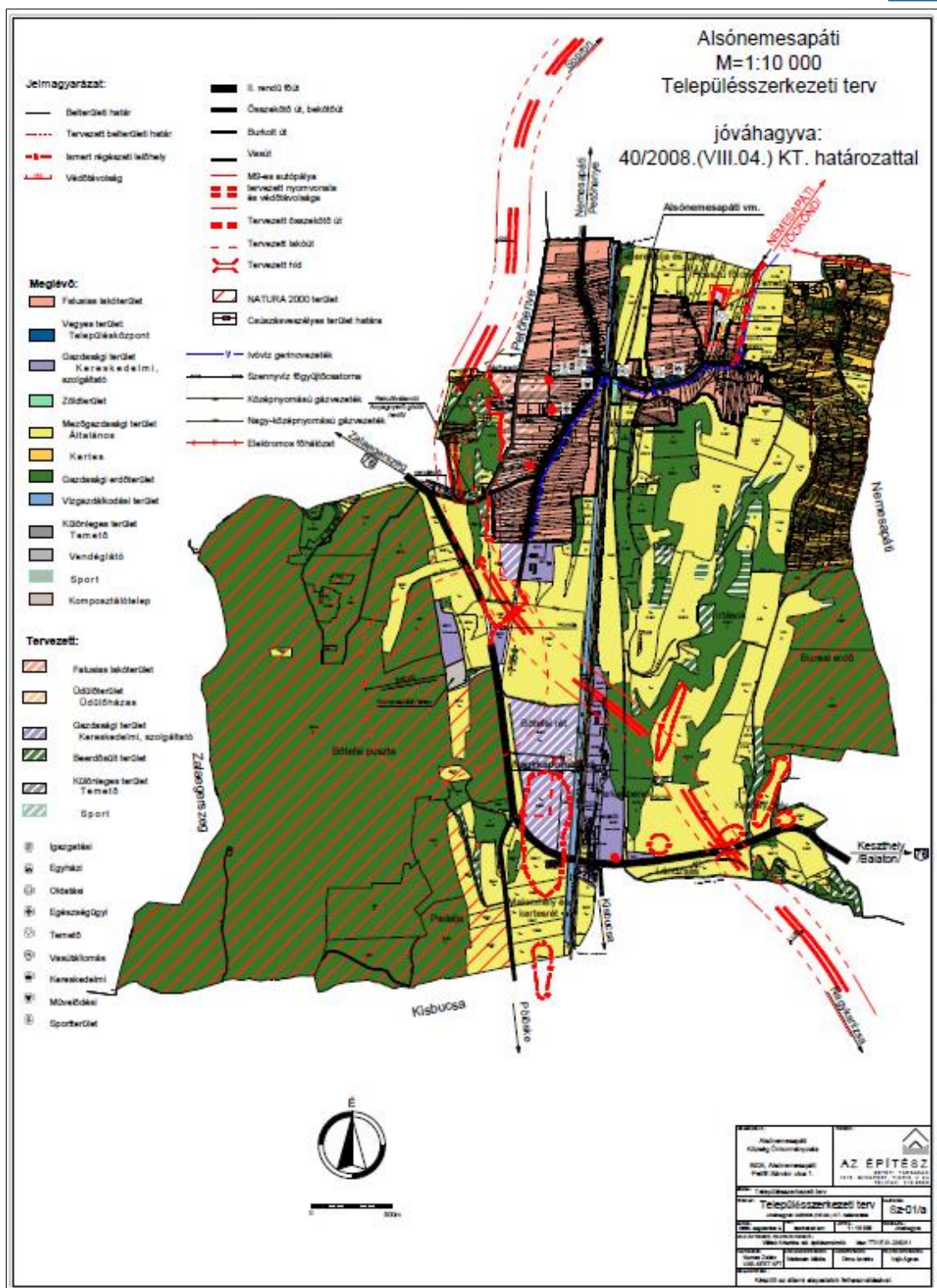
A szomszédos kis települések településrendezési tervei döntően 10 évnél régebbiek. Egyeseket hatályon kívül helyezték, másoknál jelenleg is zajlik a felülvizsgálat. Zalaegerszeg fejlesztési elképzeléseivel nincsenek ellentmondásban, az összhangot a településrendezési eljárásban a véleményezés és társadalmazás során biztosított egyeztetések teremtik meg.

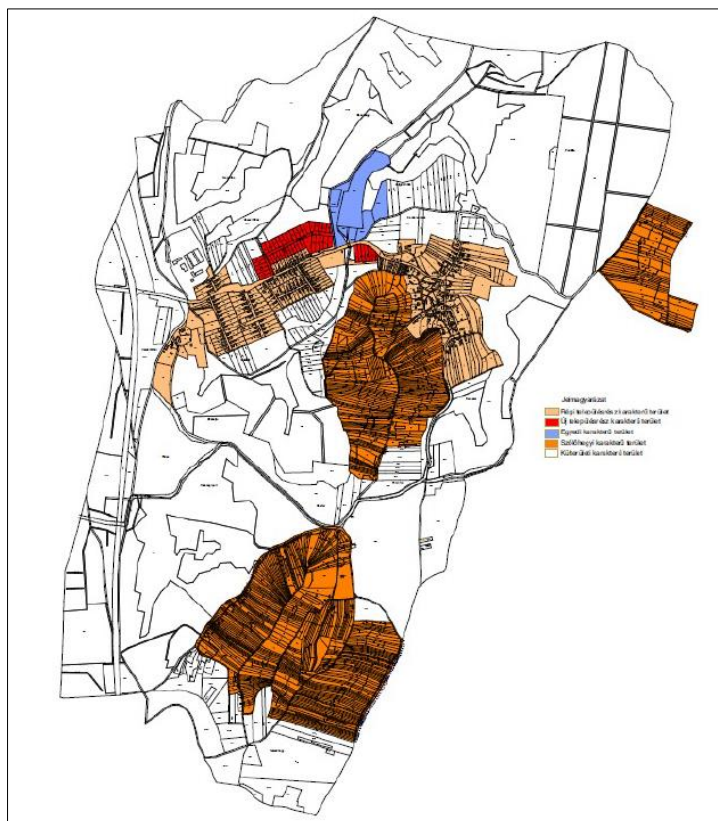
29. ábra: Zalaszentiván településszerkezeti terve 2019, a DNY-i területe határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.zalaszentivan.hu)

31. ábra: Alsónemesapáti településszerkezeti terve, a nyugati rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.alsonemesapati.hu)

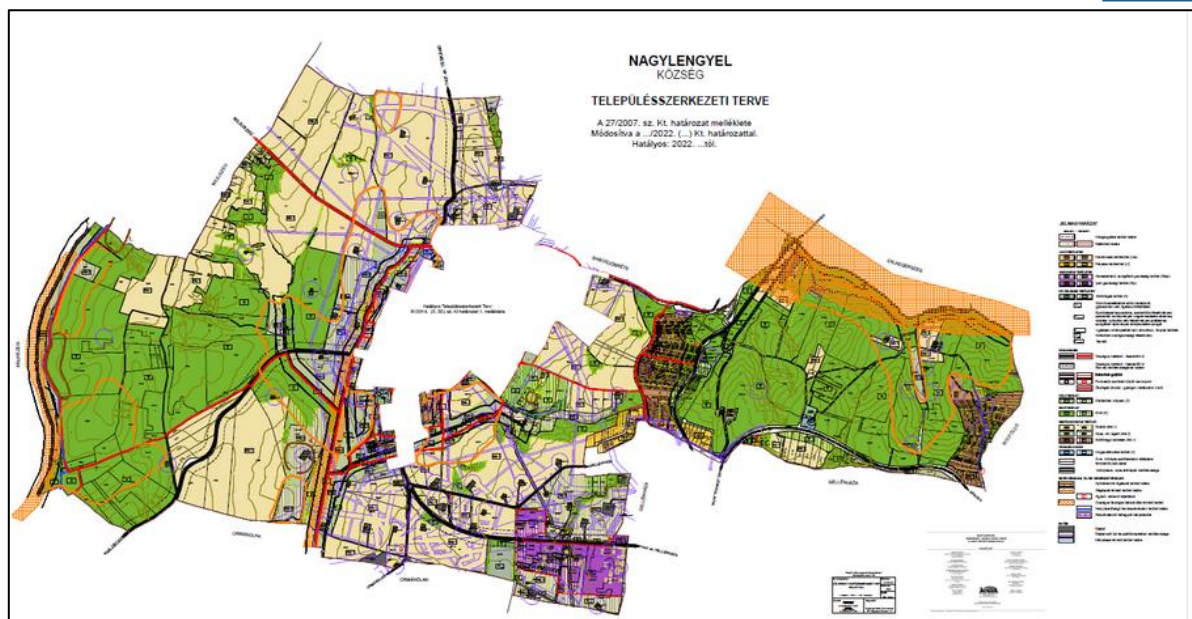

34. ábra: Csátár - Eltérő karakterű településrészek, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: település arculati kézikönyv)

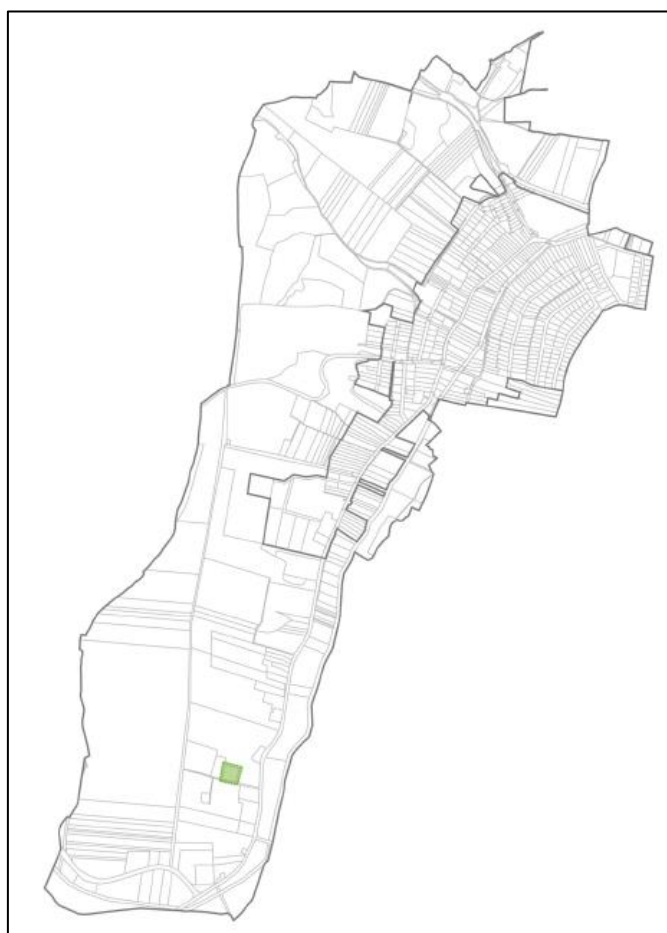

35. ábra: Bocfölde közigazgatási alaptérképe, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: APOO Design Bt.)

36. ábra: Nagylengyel településszerkezeti terve, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.nagylengyel.hu)

37. ábra: Teskánd földmérési alaptérkép, a keleti rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: APOO Design Bt.)

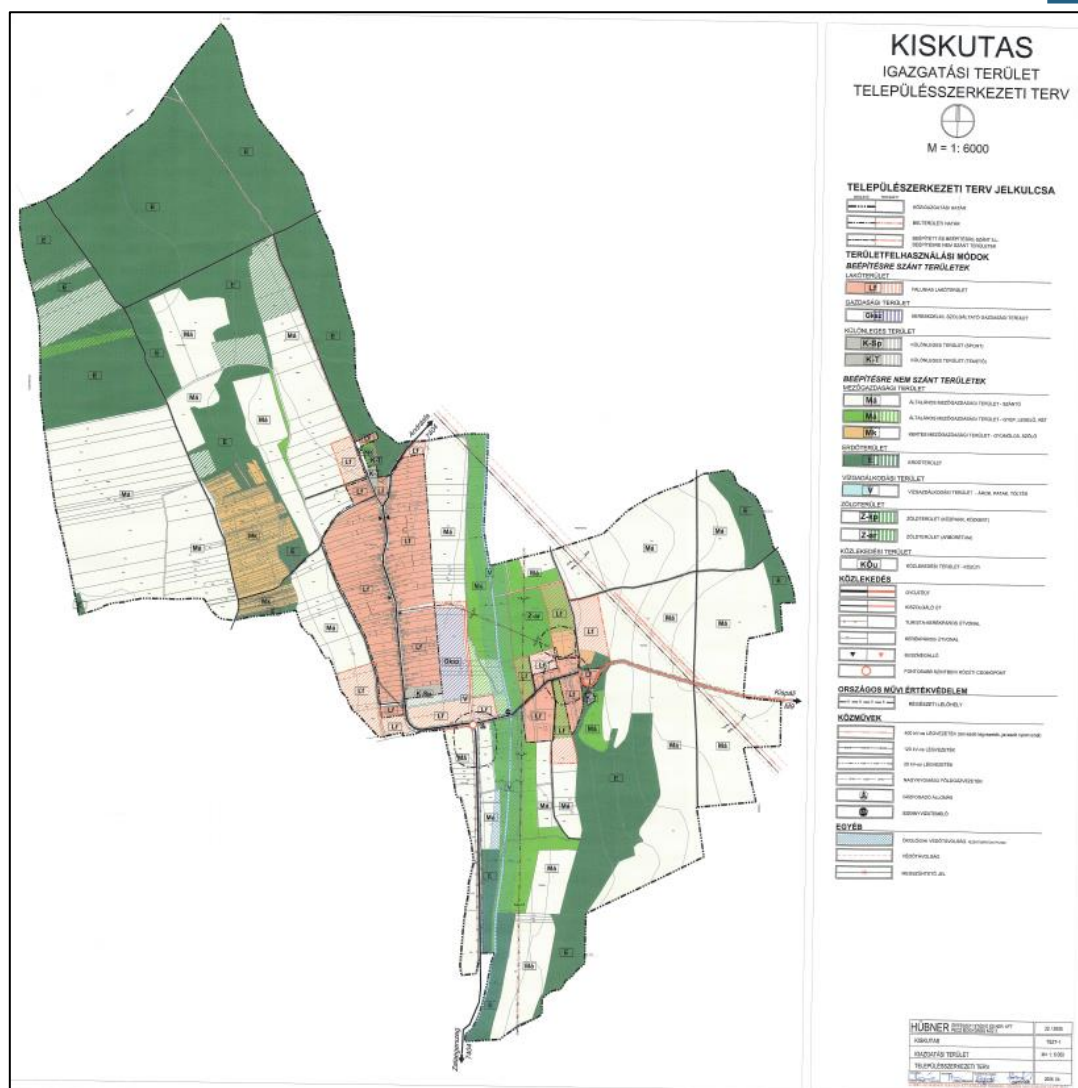

38. ábra: Boncodfölde szabályozási tervlap, keleti rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)

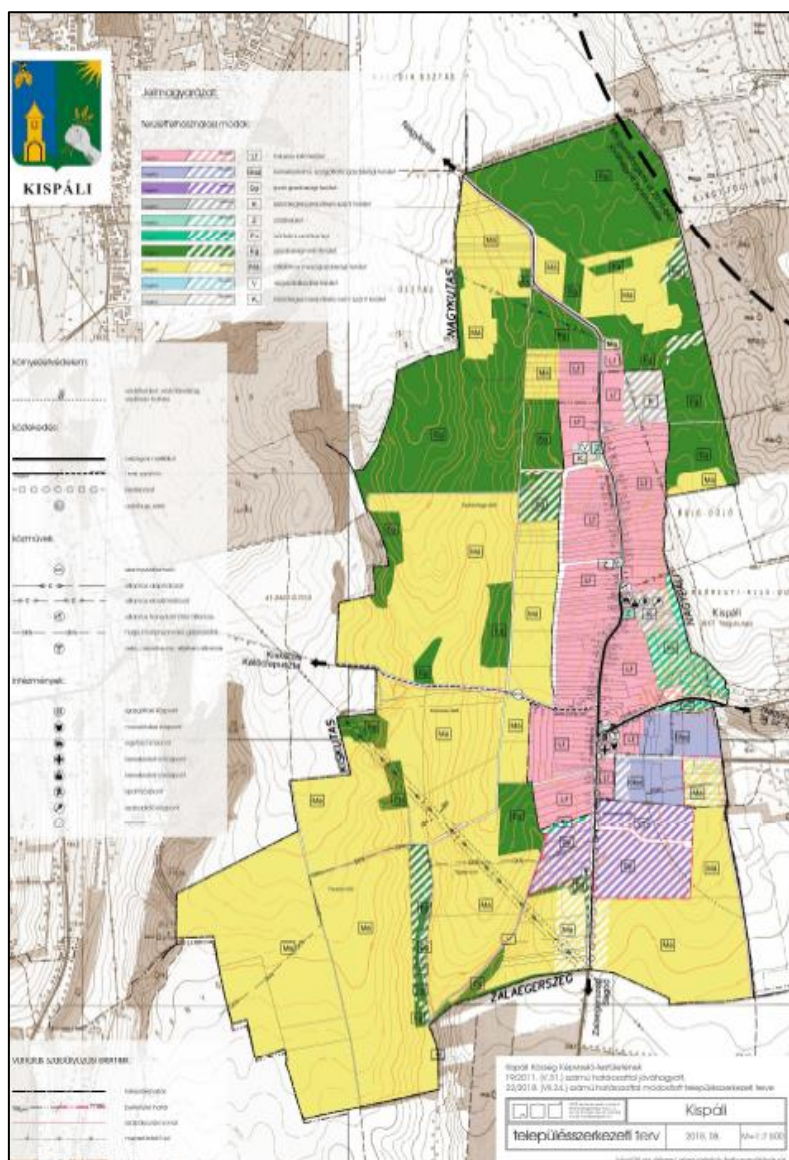

39. ábra: Bagod belterületi szabályozási tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)

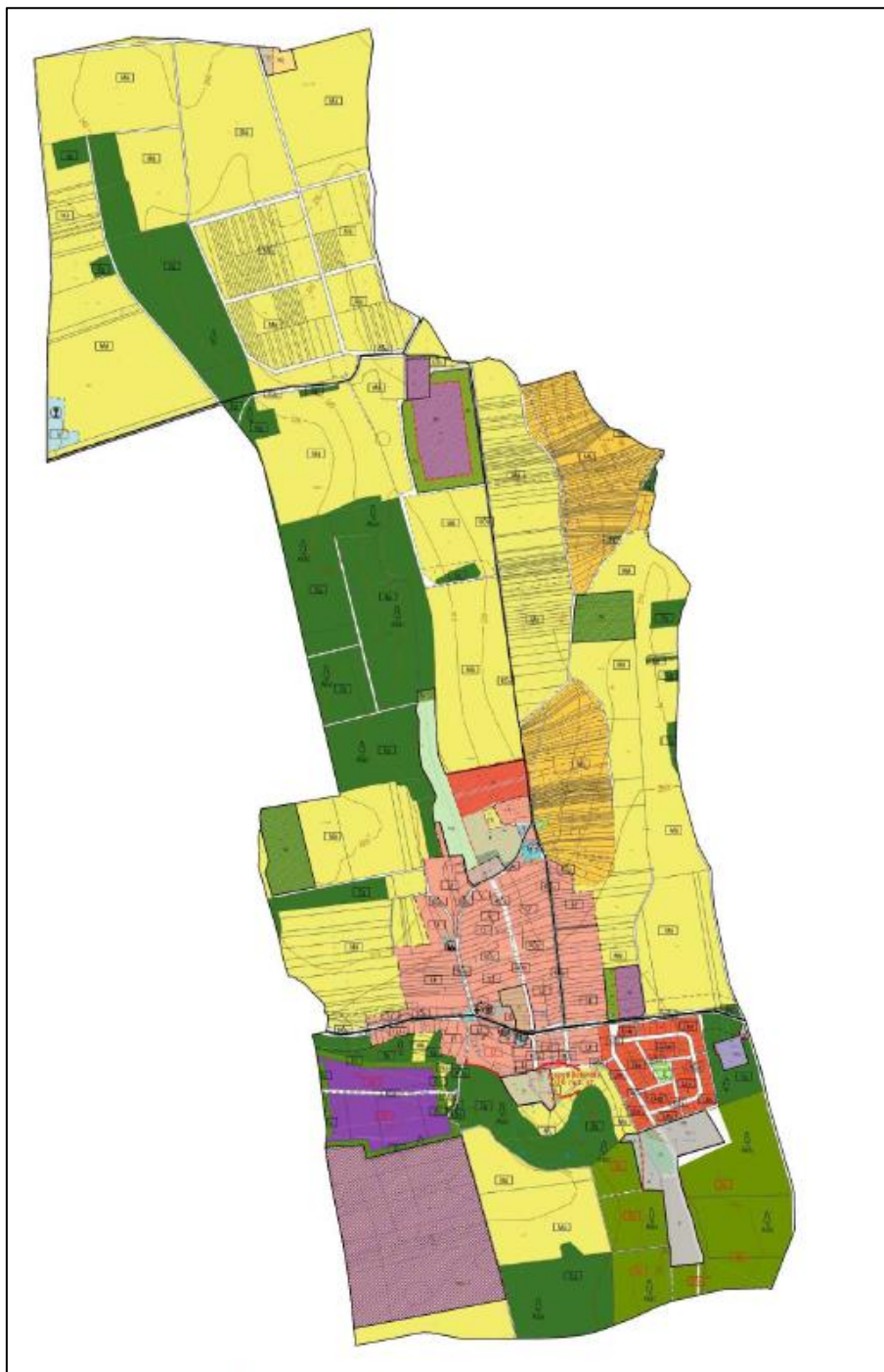

41. ábra: Kiskutas szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)

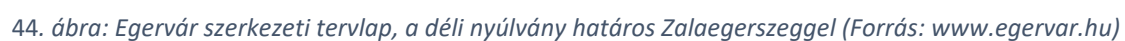

42. ábra: Kispáli szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.kispali.hu)

43. ábra: Nagypáli szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.nagypali.hu)

2. Területi lehatárolás, városrészek

2.1. A várostérség lehatárolása, bemutatása

a

A város és térségének viszonyát több aspektusból is vizsgálva kijelenthető, hogy nehéz pontosan lehatárolni a város funkcionális térbeli kiterjedését. Zalaegerszeg a várostérséggel gazdasági, foglalkoztatási, illetve általános szolgáltatási oldalról is szoros összefüggésben áll, és kíván állni a jövőben is.

Zalaegerszeg a megye székhelye és a megyei önkormányzati hivatal „otthona”. A város – az eddigiekhez hasonlóan – a jövőben is szoros kapcsolatot kíván fenntartani a megyei önkormányzattal, és fejlesztéseit a megyei elképzelésekkel összhangban tervezi megvalósítani.

Zalaegerszeg térségi funkcionális kapcsolatai sokrétűek. A középtávú stratégia céljainak megvalósítása szempontjából a legnagyobb szerepe a város munkaerővonzáskörzet-központi funkciójának van, amelyhez kötődően a helyi gazdaságfejlesztés térségi, vonzáskörzeti szemléletben valósítható meg. Jelentős továbbá a város oktatási központi funkciója (elsődlegesen a középfokú oktatás, a szakképzés és a felnőttképzés terén), valamint a megyeszékhelyként betöltött kulturális és igazgatási központi funkciók is. Emellett a város környezetében térségi koordinációban történik pl. a szennyvízkezelés, valamint az ivóvízminőség javítására irányuló program.

A város funkcionális várostérségének meghatározása is változatos módon történik annak megfelelően, hogy a fenntartható városfejlesztési stratégia éppen mely beavatkozásáról beszélünk.

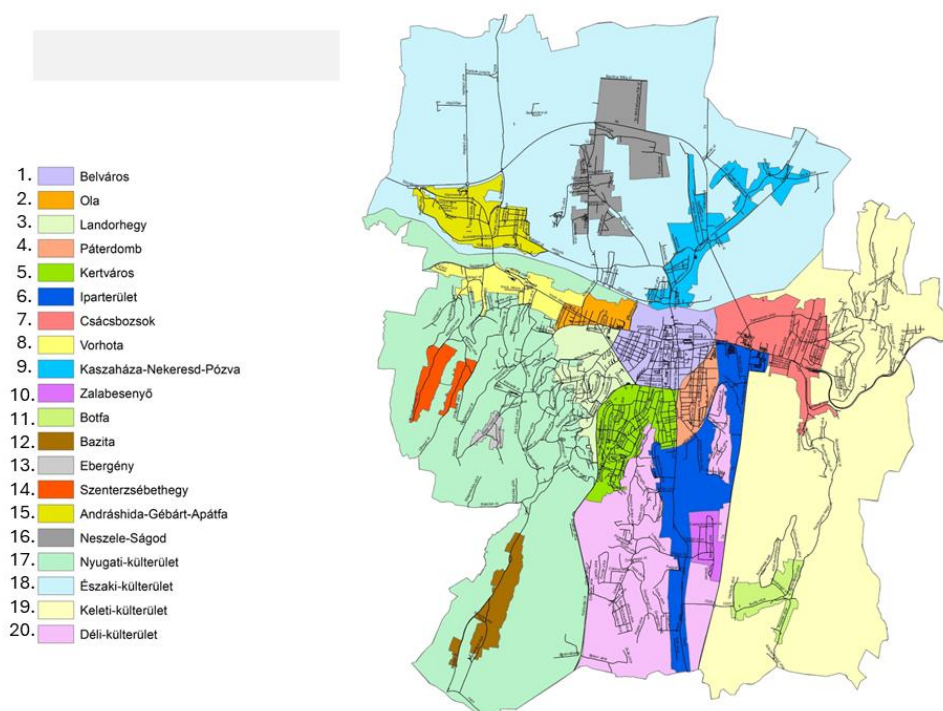
Az alábbi főbb megfontolások alapján történik a vonzáskörzet értelmezése:

- A **munkaerőpiaci-vonzáskörzet** kiemelt fontosságú a gazdaságfejlesztési tevékenységek pontos tervezése érdekében, hiszen - a 2022 évi népszámlálás adatai szerint (KSH) a zalaegerszegi járásban a bejáró foglalkoztatottak száma 19 663 fő, a más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma pedig 20 455 fő. Ez a tervezés során praktikusán a Zalaegerszegi járással azonosítható, ám az új Népszámlálási adatokkal mindenképp felülvizsgálandó (a város gazdasági súlya, szerepeköre nőtt az utóbbi évtizedben). Zalaegerszeg agglomerációja kisebb, mint a korábbi zalaegerszegi statisztikai kistérség. Mivel Zalaegerszeg esetében a járási határok jobban közelítik a munkaerőpiaci vonzáskörzet határait, mint a korábbi kistérségi határok, jelen ITS keretében - egyszerűsítve, de a célnak megfelelően - a Zalaegerszegi Járás területével azonosnak tekinthető a város munkaerőpiaci vonzáskörzete.
- A KSH által kidolgozott módszertan szerint Zalaegerszeg a környékbeli településekkel együtt egy **agglomerálódó térséget** alkot. Ennek lehatárolásában a munkaerőpiaci/ingázási adatokon túl, közszolgáltatás-igénybevételi, egyéb jellemző mobilitási folyamatok is közre játszanak. A lehatárolás során a város további 50 településsel alkot egy agglomerációs egységet (ld. 4. ábra: Zalaegerszegi agglomerálódó térség (Forrás: Magyarország településhálózata, 1. Agglomerációk, településegységek, KSH, 2014)4. ábra).
- A város, megyeszékhely funkciójából adódóan, egyes, az FVS-ben fontos szerepet játszó beavatkozási területek tekintetében a teljes **megye területének** fejlődésére jelentős hatást gyakorol.

- A város közszolgáltatási központ szerepének megfelelően, **közszolgáltatásonként eltérő hatókörű vonzáskörzettel** rendelkezik. Minden közszolgáltatásfejlesztési elképzelés éppen ezért a saját vonzáskörzetét érintő hatásokat válthat ki.
- A város **körforgásos gazdasági** elképzeléseinek a legoptimálisabb léptékét egy, az erőforráslásakat is meghatározó **nagy térség** tudja támogatni. Ebben a nagy térségben lehet elképzelni a megújuló-energetikai regionális rendszerek kialakítását és működtetését, de a hulladékból-erőforrás vagy hulladékból-energia elképzeléseket is.
- A városi épített környezet javítására irányuló beavatkozásoknak – a lakóterületek bővítésére irányuló beavatkozásokon kívül – nincs jellegzetes térségi összefüggésrendszere. Ezen beavatkozások, valamint a természet- és környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztésére irányuló programok esetén az adott beavatkozás kapcsán, **projektszinten határozható meg az érintett funkcionálisan összetartozó települési kör** kiterjedése.

2.2. Városrészek, demográfia és társadalmi tagoltság

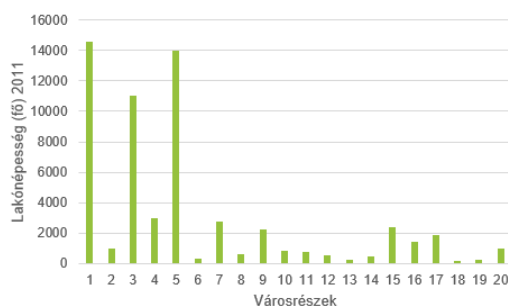

45. ábra Zalaegerszeg városrészei.

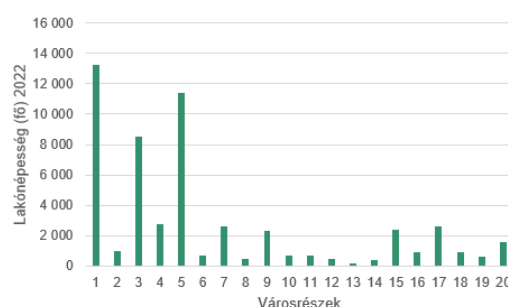
Zalaegerszeg városszerkezete jól elkülöníthető belső és külső városrészekből áll, amelyek eltérő beépítési karakterrel, funkcióval és társadalmi összetétellel rendelkeznek. A történelmi városközpontot elsősorban intézményi, kereskedelmi és szolgáltató funkciók jellemzik, míg a külső városrészeket a lakótelepi és kertvárosias területek jellemzik.

Zalaegerszeg lakónépességének száma 2011 és 2022 között több mint 5000 fővel csökkent, a városrészi elosztását tekintve pedig átrendeződött. 2022-re három városrész lakónépessége csökkent jelentősen, a Belváros (1.) városrész 1374 fővel, Landorhegy (3.) 2543 fővel, míg a Kertváros (5.) városrész 2570 fővel számlál kevesebb lakót. A város összességére elmondható a népességfogyás, ami alól kivételt képeznek a külterületek és az iparterület. A vizsgált tíz évben a zalaegerszegi külterületek (17., 18., 19.

és 20. városrészek) lakónépessége összesen 1701 fővel emelkedett, míg az iparterületen 419 fős, a Kaszaháza–Nekeresd–Pózva városrészben 62 fős növekedés volt tapasztalható.

46. ábra A lakónépesség számának eloszlása városrészenként 2011-ben.
(forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján)

47. ábra A lakónépesség számának eloszlása városrészenként 2022-ben.
(forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján)

Városrész	Lakónépesség 2011	Lakónépesség 2022	Változás fő	Változás mértéke %
Zalaegerszeg összesen	59499	54428	-5 071	-8,52%
01. Belváros	14591	13217	-1 374	-9,42%
02. Ola	1001	976	-25	-2,50%
03. Landorhegy	11042	8499	-2 543	-23,03%
04. Páterdomb	3016	2794	-222	-7,36%
05. Kertváros	13988	11418	-2 570	-18,37%
06. Iparterület	287	706	419	+145,99%
07. Csácsbozsok	2730	2577	-153	-5,60%
08. Vorhota	588	440	-148	-25,17%
09. Kaszaháza - Nekeresd - Pózva	2267	2329	62	+2,73%
10. Zalabesenyő	802	709	-93	-11,60%
11. Botfa	748	723	-25	-3,34%
12. Bazita	563	477	-86	-15,28%
13. Ebergény	217	194	-23	-10,60%
14. Szentersébethegy	439	408	-31	-7,06%
15. Andrásida- Gébárt- Apátfa	2409	2369	-40	-1,66%
16. Neszele - Ságod	1446	1569	123	8,50%

17. Nyugati-külterület	1847	2616	769	+41,64%
18. Északi-külterület	175	229	54	+30,85%
19. Keleti-külterület	280	602	322	+115,00%
20. Déli-külterület	1020	1576	556	+54,51%

6. táblázat Zalaegerszeg városrészeinek lakónépessége 2011-ben, és 2022-ben.
(forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján)

A lakosság korosztályos összetételét tekintve Zalaegerszeg valamennyi településrészén a 15–64 éves korosztály alkotja a népesség többségét, a 0–14 évesek aránya a Keleti külterületen emelkedett a legnagyobb mértékben (4,8 százalékponttal), míg a legjelentősebb 4,8 százalékpontos csökkenés Ebergény városrészben volt megfigyelhető. Ugyanakkor Ebergényhez köthető a 15–64 évesek arányának legnagyobb növekedése is: a mutató 2011 és 2022 között 6,8 százalékponttal emelkedett. A 65 évnél idősebb korosztály esetében Ola városrészben 4,3 százalékpontos csökkenés, Péterdombon pedig 4,3 százalékpontos növekedés történt.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korú, vagyis 15–64 éves zalaegerszegiek arányában Kaszaháza–Nekeresd–Pózva városrészben történt a legjelentősebb változás: a mutató a vizsgált tízéves időszakban 13,3 százalékponttal csökkent. Vorhota ezzel szemben mindkét vizsgált évben kiemelkedő értéket mutatott: 2011-ben 17%, 2022-ben pedig 25% volt az alacsony iskolai végzettségű aktív korúak aránya, ami a városrészek között a legmagasabb értékek közé tartozott.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők a 25 éves, vagy idősebb zalaegerszegiek arányában mutató esetében minden városrészben növekedés tapasztalható, a legnagyobb növekedések az Északi külterületen (22,6 százalékpont), Kaszaháza – Nekeresd – Pózva városrészben (13,1 százalékpont), és az iparterületen (12,4 százalékpont) voltak megfigyelhetők.

Zalaegerszeg lakásállománya 2011–2022 között összesen 1993 db lakással gyarapodott. Városrészi szinten a legtöbb új lakás a Nyugati külterületen, vagyis a 17. városrészben létesült, összesen 444 darab. Ezt követte a Belváros, azaz az 1. városrész, ahol 439 új lakás épült. A lakásállomány jelentős csökkenése a Neszele – Ságod, 16-os városrészben történt, amely 190 db lakással többet számlált 2011-ben, mint tíz évvel később. Az alacsony komfort fokozatú lakások arányában általános csökkenés figyelhető meg a városban, a legnagyobb csökkenés a Keleti városrészben 22,3 százalékpontos. Az egyszobás lakások aránya Ola, és Landorhegy városrészek esetében növekedett (1,2 és 1,6 százalékponttal), míg a Keleti külterület városrészben csökkent a leginkább, 12,2 százalékponttal.

A foglalkozási mutatók változását tekintve 6,0 százalékponttal csökkent az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, ez a mutató a Ola városrészben 1,0 százalékpontos növekedésétől eltekintve a város minden további városrészében csökkenő tendenciát mutat, a legnagyobb csökkenés a Keleti külterületen figyelhető meg, mértéke 21,0 százalékpont.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korú zalaegerszegiek arányában város összességét tekintve 3,0 százalékpont, azonban a csökkenés nem általános, Ola városrészben 0,4, míg Vorhota városrészben 6,6 százalékpontos növekmény volt tapasztalható 2011 és 2022 között. A legnagyobb csökkenés a Kerületi külterületen, -8,5 százalékpontos változással történt.

A foglalkoztatottak aránya az aktív korúakon belül Keleti külterület városrészben növekedett a legjelentősebbet, 22,3 százalékponttal magasabb a 2022-es érték (79,0) a 2011-esnél (56,7). A város egészét tekintve 11,6 százalékpontos növekedés látható, 2011 (63,8 %) és 2022 (75,4 %) között.

Ennek megfelelően csökken a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, a város egészére ugyan csupán 1,0 százalékpontos csökkenés jellemző, a Keleti külterület városrészben 16,8 százalékpontos csökkenés történt.

A munkanélküliek, és a tartós munkanélküliek aránya a város egészében csökkent, a változás városi szinten 5,9 százalékpontos. A legnagyobb változás a Keleti külterületen történt, 14,0 százalékponttal, azonban a mutató jelentős csökkenése figyelhető meg Vohota (10,1) és a Nyugati külterület (9,8) esetében is.

Összességében megállapítható, hogy 2011 és 2022 között Zalaegerszegen jelentős demográfiai változások történtek, a lakónépesség számottevő része költözött a város külterületeire. A legnépszerűbb célterületek a nyugati és az északi külterületek voltak, így általánosságban megfigyelhető a külterületen élő idősök arányának csökkenése. A vizsgált adatok alapján Zalaegerszeg külterületein nem a korábban több településen megfigyelt, alacsonyabb státuszú csoportok kényszerű kiköltözésével járó folyamat rajzolódik ki, hanem sokkal inkább egy magasabb státuszú szuburbanizációs folyamatként értelmezhető. Ebben a folyamatban a kedvezőbb lakókörnyezetet kereső, foglalkoztatott, rendszeres jövedelemmel rendelkező és jellemzően magasabb iskolai végzettségű lakosok jelennek meg. Ezt támasztja alá a lakásállomány bővülése, a lakások komfortfokozatának javulása, valamint az egyszobás lakások számának csökkenése is. A folyamat tehát nem elsősorban az üdülők és zártkertek alacsonyabb megélhetési költségek miatti benépesüléseként, hanem tudatos lakóhely-választáson és építkezéseken alapuló, magasabb társadalmi státuszú kiköltözésként értelmezhető. A jelentős külterületi átalakulás egyúttal új városfejlesztési irányokat és beavatkozási igényeket is megalapozhat, amelyekre a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia is reflektál.

3. Helyzetértékelés, Szintézis

3.1. Prosperáló város

3.1.1. A város gazdasága

P1: Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői

A vezérprojektek a gazdasági élet mellett magukban foglalják többek között a **teljes oktatási életutat, a szolgáltatói oldalt, valamint a megfelelő színvonalú környezet biztosítását.**

Zalaegerszeg jelenlegi gazdasági környezetének hatékony működéséhez és folyamatos fejlődéséhez elengedhetetlen a **támogató környezet, a szervezeti struktúra,** és az ezek által generálódó **támogató projektek.** A **ZEDD Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési divízió,** valamint kapcsolt projektelemek gazdaságfejlesztő hatásuk révén az újonnan induló vezérprojektek hatékony működését is támogatni fogják, a helyi adottságok figyelembevételével. A vezérprojektek Zalaegerszegen történő megvalósítása hatalmas gazdaságfejlesztési hatást gyakorolhat a helyi gazdasági szféra szereplőire, amennyiben komplex fejlesztési projektrendszer jön létre mellé.

A rendszerváltást követően az ipari környezet jelentős átrendeződésen ment keresztül. A gépgyárak átalakulásával számos gépipari vállalkozás jött létre, amelyek a képzett humán erőforrás által napjainkra jelentős, a nemzetközi és globális értékláncba egyaránt szállító vállalatokká váltak.

P2: Gazdasági szereplők tőkeereje

A gazdasági szereplők meghatározó tőkeerővel bírnak a városban. A pandémiás időszakot követő és háborús és energetikai válsághelyzet jelentős stratégiaváltásra készíti a helyi gazdasági szereplőket is, mind a befektetési politikájuk, mind pedig az üzleti modelljüket tekintve. Várhatóan az energiatakarékosság, a megújuló energetika, a körforgásos gazdaság, avagy a regionális ellátó rendszerek mentén fognak alakulni az új befektetési irányok, amelyhez az alapok a város gazdasági rendszerében adóttak. Az FVS stratégiai irányai ezekhez a potenciális befektetési irányokhoz illeszkednek, a magánberuházások és az önkormányzati projektek így egymást kiegészítve tudnak kumulált hatást kifejteni. A gazdaságfejlesztést célzó új projektek a jelenlegi helyi vállalkozások/cégek hatékonyabb és magasabb hozzáadott értéket generáló működéséhez való hozzájárulásuk mellett támogatják a város zöld és fenntartható fejlődését is.

P3: A helyi gazdaság ágazati szerkezete

A jellemző vállalkozási forma elsősorban a mikro- és kisvállalkozási forma. Az ebben a formában működő cégek többnyire integráltan kapcsolódnak a beszállítói láncokon keresztül helyi és globális lokációkban működő multinacionális és nagyvállalatokhoz. 2024 -ben a KSH adatai alapján 5666 mikrovállalkozást, 253 kis- és középvállalkozást és mindössze 6 nagyvállalkozást regisztráltak a városban.

A gazdasági ágazatok tevékenység szerinti megoszlását tekintve 2023-ban a legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás (484 db), valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén (490 db) működik, ám ezek jellemzően a kifejezetten mikrovállalkozás méretű cégek, korlátozott gazdasági teljesítménnyel. Jelentős a **feldolgozóiparban, az építőiparban és az ingatlan területen szereplő vállalkozások** száma. A feldolgozóiparon belül nagy hányad működik összességében a fémipar, a gépipar és az elektronikai gyártás területén. A szolgáltatási területeken a szociális ellátás, az adminisztratív tevékenység, az információs szolgáltatás, a szállítás, a raktározás, a biztosítási tevékenység a jellemző, a mezőgazdaság, az oktatás és a művészet jóval kisebb számokat mutat.

A diverzifikált ágazati szerkezet jó lehetőségeket nyújt a sikeres gazdaságfejlesztés számára, egyúttal hozzájárul a **kiegyensúlyozott helyi szolgáltatási mix** kialakításához is.

P4: A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete

Zalaegerszeg jelenlegi gazdasági környezetének vizsgálata mentén fontos kiemelni a város **ipari parkjait**. Jelenleg négy ipari park működik Zalaegerszegen, amelyek - az Északi és a Pózvait leszámítva - már szabad területtel rendkívül korlátosan, vagy egyáltalán nem rendelkeznek, így további bővítésük, akár a környező településekkel közös területkialakítás vált szükségessé.

Az elmúlt években lezajlott **északi ipari parkhoz** köthető fejlesztések kiemelendők. Többek között az északi ipari parkhoz köthető az **Inkubátorház** projekt is. Az inkubátorház három szakaszban (2010-ben, 2013-ban és 2020-ban) került kialakításra, amely szinte az indításától kezdve teltházzal működik. Az

Inkubátorház egy 1622 négyzetméteres csarnoképülettel történő bővítése 2023. március 31-én került átadásra. A **Tudományos és Technológiai Park** cím 2015-ös elnyerése óta lezajlott fejlesztések során kiemelt szerepet kaptak a **környezetorientált és high-tech technológiák**. A park fejlesztési területén az országban egyedülálló K+F infrastruktúrafejlesztés indult el 2016-ban a **járműipari tesztpálya** beruházás megkezdésével, amelyet követett a **Kutatási és Technológiai Központ** projekt megvalósítása.

2018 és 2020 között több ütemben történtek az Ipari Parki Fejlesztések TOP forrásból: közel 260 ha nagyságú „Északi Iparterület kialakítása” a Zalaegerszegi Tudományos és Technológiai Parktól és a várost elkerülő 76-os úttól északra, a Kispáli bekötő úttól keletre, valamint egy összesen 7 ha nagyságú közművesített, betelepülésre alkalmas ipari telek kialakítása valósult meg.

Fontos igényként jelentkezik tehát a már elindult és az újonnan induló jelentős beruházások megjelenése következtében a további ipari park fejlesztésekre irányuló projektek.

P5: A humán erőforrás jellemzői és azok viszonya a helyi gazdaság igényeihez

Napjaink egyik legnagyobb a legnagyobb kihívása a humánerőforrás-bázishoz köthető (pl.: szakképzett munkaerő hiánya, digitáliskompetencia-hiány stb.). A kihívásra adott válaszok között az új technológiák bevezetését, a digitalizációt, a robotizációt és a folyamatszervezést egyaránt megtaláljuk, de a megfelelően képzett humán erőforrás biztosítása elengedhetetlen a gazdaság működéséhez.

Fontos fejlesztési irány éppen ezért **a képzés és a szakképzés javítása, a felnőttoktatás diverzifikálása mellett a digitális kompetenciák fejlesztése**.

Az oktatás tekintetében elengedhetetlen, hogy az itt élők számos oktatási forma közül tudjanak választani. Ez a tényező a fiatalok helyben tartása szempontjából is egy fontos elem. Az elmúlt években, különösen az utóbbi 10 évben a folyamatos gazdasági fejlődés hatására gyarapszik a város. Fejlődő vállalkozások, vállalatok biztosítják immár több ezer új munkahely létrehozásával a munkavállalók számára az egzisztenciális lehetőségeket. Ezen lehetőségek pedig további társadalmi kihatást gyakorolnak a város szolgáltatásaira, így az oktatás területére is.

P6: Gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, oktatási-nevelési intézményrendszer jelenléte

Szándék mind az állami, mind az önkormányzati oldalon, hogy a helyi oktatás képes legyen követni és alkalmazkodni a jövőbeli gazdasági szereplők igényeihez – a munkaerő képzettsége és kompetenciái terén.

Zalaegerszeg városa érdekelt a zalaegerszegi oktatás különböző szintjeinek továbbfejlesztésében, hiszen ezzel meghatározó módon befolyásolhatja a munkaerőpiacra belépő fiatalok munkavállalási esélyeit és lehetőségeit.

3.1.2. A város szolgáltatási mixe

P7: Közlekedési infrastruktúra általános állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek

Zalaegerszeg a Nyugat-Dunántúl déli részének gazdasági és közösségi szolgáltató központja, amely – határhoz közeli fekvését kihasználva – szoros gazdasági és kulturális kooperációt valósít meg a szomszédos Horvátországgal és Szlovéniával, valamint Ausztriával. A közlekedési infrastruktúra

(autópálya, vasút) kiépülése következtében kapcsolatai javultak mind a fővárossal és az országon belül együttműködő településekkel, társközpontokkal, mind a határon túl fekvő együttműködő partnertelepülésekkel.

A **külső közlekedési kapcsolatokból** azonban még hiányoznak fontos elemek: a közlekedési folyosók összeköttetése (M76, M80, M90) vagy a multimodális közlekedési módok kiépítése (Logisztikai Központ, Balaton irányában a vasúti közlekedés, Sármelléki reptér elérhetősége).

A város **belső közlekedése** szempontjából fontos fejlesztési irány a szelíd közlekedési módok lehetőségének a fejlesztése, a kerékpáros közlekedés lehetőségeinek a kiszélesítése, a közösségi közlekedési módokat preferáló megoldások kialakítása (P+R parkolók, személyre szabott közösségi közlekedés stb.), a forgalomcsillapítás, vagy a sétálózónák kialakítása stb.

3.1.3. Az önkormányzat gazdálkodása

P10: Önkormányzati település- és gazdaságfejlesztési együttműködések bemutatása

Zalaegerszeg Város Önkormányzatának 100%-os tulajdonában álló Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. gazdasági társaságon belül, 2020 márciusában kezdte meg működését a **Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió**, amely szervezeti működését tekintve tanácsadói tevékenységgel támogatott. A szervezet megfelelő kapcsolatrendszerének és szervezeti struktúrájának folyamatos fejlesztése stratégiai cél a jövőt illetően, támogatva ezzel az újonnan induló vezérprojekteket is.

3.2. Zöldülő város

3.2.1. A város szolgáltatási mixe

Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése: energiatermelés és tárolás kiépítettsége, körforgásos gazdaság jelenléte, a városban elérhető éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást ösztönző tevékenységek bemutatása

Mintaértékű továbbá a **ZalaVíz Zrt-nél zajló zöldülési folyamat**, amely az alternatív energiaellátási és erőforráshasznosítási megoldások széles tárházát tesztelte már vagy működteti üzemszerűen (biogáz üzem, hidrogén előállítási tervek, szennyvízből hőkinyerés, napelemes energiaelőállítás stb.).

A **körforgásos gazdaság** elemeként nem csupán a szennyvíziszap hasznosítása valósul meg a régióban, hanem a **hulladékok** szelektív gyűjtését és fenntartható hasznosítása is egyre nagyobb arányban valósul meg a korszerű hulladékválogatónak és a mind környezettudatosabb helyi szereplőknek köszönhetően.

Van azonban még hová fejlődni mind a telepített alternatív energia kapacitások telepítése, mind a regionális energiaellátó rendszerek, energiaközösségek megszervezése, mind pedig a lakosság/helyi szereplők környezettudatossága tekintetében.

3.2.2. A város környezeti terhelése

Z2: Városi és várostérségi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai (légszennyezés, talajszennyezés, zaj, szag, teherforgalom stb.). Egyes elemek környezeti terhelési értéke, környezetvédelmi intézkedések

Zalaegerszegen országos szinten is magas a **zöldterületek (közparkok, erdők és közterek)** aránya, 2024-ben az egy főre jutó zöldterületek mérete 38,55 m²/fő. Ugyanakkor problémát okoz a

zöldterületek egyenetlen eloszlása és a zöldfelületi kapcsolatok hiánya. A belvárosban a gyalogos utcák-terek rendszere még nem épült ki.

Az épített környezet konfliktusai:

- Egyedülként a hazai megyei jogú városok közül, Zalaegerszeg belvárosában nincs kifejezett sétálóövezet. Kíváncsú lenne a belváros jelentős részének gépjárműforgalomtól történő mentesítése és minél nagyobb kiterjedésű forgalommentes övezet létrehozása.
- A városban a lakóterületek és az ipari területek több helyen egymás közvetlen szomszédságában alakultak ki, ami a zajterhelés és a levegőszennyezés miatt jelent problémát.
- További megoldandó feladat a külső északi gyűrű mentén a város északi természetes zárása véderdők telepítésével.
- Az ipari létesítmények környezetében alig található zöldfelület, a fák száma rendkívül csekély.
- Az éghajlatváltozás következtében várhatóan fokozódó hősziget hatás elsősorban a sűrű beépítésű központi területeken lehet jelentős.
- A rendkívüli időjárási jelenségek, viharok, erős szellőkések, nagy mennyiségű csapadék, jégeső fizikai veszélyforrást jelenthetnek az épületállományra nézve.
- A város mikroklimatikus viszonyainak alakításában döntő szerepet játszik a beépítettség, a burkolt és zöldfelületek aránya. A zöldfelületek arányának növelése, a zöldterületek rehabilitációja nagymértékben hozzájárul a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék elvezetéséhez és a hősziget hatás mérsékléséhez.

A város környezeti és gazdasági adottságaiból adódóan a **légszennyezőanyag-kibocsátások** elsősorban a lakossági és közületi gázfelhasználáshoz, a közlekedésből adódó levegőszennyezéshez, valamint az ipari létesítményekhez és szolgáltatói tevékenységekhez kötődnek.

Zalaegerszeg **zajhelyzetét** döntő módon a közúti közlekedés határozza meg. Mind az átmenő, mind a belső forgalom jelentős, mely zajjal terheli a város fokozott védelmet igénylő, főként kórházi és oktatási intézményeit.

3.2.3. Az önkormányzat gazdálkodása

Z3: önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodása (Önkormányzati ingatlan állomány energia tanúsítványa, megvalósult energetikai fejlesztések), Településüzemeltetés: energiahatékonyságot támogató intézkedések bemutatása

Az önkormányzat kezelésében lévő ingatlanok energiahatékonysági megújítása egy folyamatos tevékenység a városban, amelynek folytatására a továbbiakban is szükség lesz. Az épületek **megújuló energiatermelő-rendszerekre** való átállása már elkezdődött. Az önkormányzat saját, illetve egyéb forrásokból valósított meg napelemes intézményi felújításokat, sok bölcsődei, óvodai és iskolai épület tetején vannak már telepített napelemes beruházások.

A városi közösségi közlekedés **biogázüzemű buszok és elektromos buszok** (ZÖLD BUSZ program) segítségével környezetbarát technológiákra állt át, illetőleg folyamatban van az átállítása.

A **városüzemeltetés gépparkjának** a korszerűsítése és fosszilis energiahordozókról való átállítása stratégiai cél, csak a kezdeti lépések történek meg e téren.

Ezek a megvalósult és tervezett beruházások a kiadások csökkentése mellett a környezeti terhelés mértékének csökkentését is hivatottak szolgálni.

3.2.4. A város közművei

Z4: Közműhálózat: Energiaközművek – megújuló energia jelenléte, aránya, Csapadékvíz hasznosítása Vízgazdálkodás, Szennyvízelvezetés rendszere

A városban a **villamosenergia-ellátás** szintje megfelelőnek mondható, az ipari park fejlesztésekhez azonban további hálózati fejlesztésekre is szükség van, amelyek előkészítés alatt állnak.

Zalaegerszeg **vezetékes földgázellátó rendszerbe** van bekapcsolva, így mind a háztartásokban, mind az intézményekben, közületekben a fűtést és melegvíz-előállítását gáztüzeléssel oldják meg, néhány egészségügyi intézményt kivéve, ahol a **termálvíz hőenergiáját** hasznosítják.

A város csapadékvíz-elvezető rendszere egyrészt területileg differenciált ellátást nyújt (az új részekben további fejlesztéseket igényel), másrészt az extrém időjárási körülményeket nem feltétlenül tudja kezelni (iszaplerakódás, villámárvizek stb.), de a legfontosabb szempont mégis az esővíz, mint erőforrás, mint érték megőrzésére, hasznosítására és kezelésére alkalmas új **csapadékvízgazdálkodási rendszer** kiépítése és működtetése lenne az időszerű megoldás.

Zalaegerszeg város és a térségében lévő további 54 település szennyvizeinek elvezetése és tisztítása a ZalaVíz Zrt. által üzemeltetett, Zalaegerszeg és térsége regionális **szennyvízrendszeren** és szennyvíztisztító telepen történik. A térség csatornázottsága az országos átlaghoz mérten alacsony, a vízminőség, a Balaton közelsége és a környezet védelme szempontjából is fontos lenne a szennyvízhálózatra kötött ingatlanok arányának a növelése.

A szennyvíz hőjének hasznosítása megvalósul a zalaegerszegi szennyvíztelepen, továbbá **biogáz üzem** is létesült a szennyvíziszap szervesanyagtartalmának hasznosítására, amely (kirohasztás után) a még hasznosítható anyagokat mezőgazdasági területekre juttatja ki. Új fejlesztési irány a vízműnél a **kísérleti hidrogén-előállítás**, amely felválthatja majd a biogázüzemben történő metánhasznosítást. A kutatási projekt a Pannon Egyetemmel közösen zajlik a szennyvíztelepen.

A város **vízellátása** 2 vízbázisból, további 42 településsel közös rendszeren történik. A növekvő vízigény is indokolja a csapadékvízkezelő-rendszer kiépítését, az új iparterületek vízigényének kielégítéséhez újabb fejlesztések is szükségesek a városban. A vízmű **digitális mérők** kihelyezését indította el, valamennyi mérő lecserélést tervezi a közeljövőben a hatékonyabb elszámolás, a vízvesztéscsökkentés és a jól tervezhető, ütemezhető szolgáltatásnyújtás megalapozása érdekében.

3.2.5. A város közlekedése

Z5: Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalon (e-járművek, sharing szolgáltatások stb.)

A város egyaránt rendelkezik kötőtpályás és közúti hálózati kapcsolatokkal, amelyek országos és határon túli elérhetőséget is biztosítanak a térségben élők számára. A közösségi közlekedésben domináns szerepet játszik az **autóbusz**-közlekedés, míg a **vasúti** közlekedés kevésbé fontos tényező, mert az ütemes kétórás közlekedés a főváros felé megvalósul ugyan, de az elavult, kényelmetlen, és sokszor pontatlan, jellemző a késés, valamint a nem akadálymentesített járműpark miatt a lakosság inkább a buszos közlekedést preferálja. A városi buszok egy része már gázüzemű és folyamatban van az elektromos járművek beszerzése is. A város folyamatosan fejleszti a **szelíd közlekedési módok**

elérhetőségét is (sétáló övezetek, kerékpárutak). 2022-ben a város TOP+ támogatást kapott olyan kerékpárforgalmi létesítmények kialakítására, amelyek segítik a munkahelyek megközelíthetőségét, a közszolgáltatások elérését és a közösségi közlekedés megközelíthetőségét, valamint hozzájárulnak a zaj- és légszennyezés csökkentéséhez. 2025-ben pedig egy biztonságos és kényelmes kerékpáros útvonal kialakítására kapott támogatást a Csácsi városrész és a belváros között. A Zalaegerszegi Kerékpáros Községi Közlekedési Rendszer kialakításának előkészítése már zajlik a városban.

3.2.6. Környezet- és természetvédelem

Z6: Zöldfelületi ellátottság

Zalaegerszegen országos szinten is magas a **zöldterületek** (közparkok, erdők és közkertek) aránya, 2024-ben az egy főre jutó zöldterületek mérete 38,55 m²/fő. az egy főre jutó zöldterületek mérete 34,6 m²/fő. Ugyanakkor problémát okoz a zöldterületek egyenetlen eloszlása és a zöldfelületi kapcsolatok hiánya.

A város mikroklimatikus viszonyainak alakításában döntő szerepet játszik a beépítettség, a burkolt és zöldfelületek aránya. A zöldfelületek arányának növelése, a zöldterületek rehabilitációja nagymértékben hozzájárul a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék elvezetéséhez és a hőszigetelés mérsékléséhez, ezért **további bővítésük, fejlesztésük elengedhetetlen**. Az utóbbi időszakban megújultak a zöldfelületek a Vizslaparkban és a Gébárti-tó környékén, valamint több és fátelépítés is történt szép számmal a városban.

Z7: Természeti ökoszisztémák helyzete

A várost dél–délnyugati irányból erősen tagolt, erdősült területek és egykori zártkertek, elaprózott birtokszerkezetű, nem megfelelő közlekedési és hiányos kommunális infrastruktúrájú területek veszik körül, amelyek természetközeli, tagolt ökoszisztémákat eredményeznek ezeken a területeken.

A város délkeleti területein nedves élőhelyek húzódnak, ami ökológiai és természetvédelmi szempontból is kiemelkedő értéket képvisel a város környezetében.

3.3. Megtartó város

3.3.1. A város, várostársaság társadalma

M1: Demográfiai helyzet

Zalaegerszeg Magyarország 17. legnépesebb városa, a megye legsűrűbben lakott települése, azonban a lakosság száma az elmúlt 10 évben folyamatosan csökkent. Zalaegerszeg **lakosságának száma** a 2024 év végi KSH adatok alapján 55 960 fő. A csökkenésnek több oka is volt. Egyrészt a halálozások száma meghaladja az élve születéseket, másrészt Zala megyében is érvényesült a főváros, illetve a közeli nyugat elszívó hatása. A népesség alakulásának vizsgálata során fontos viszont hangsúlyozni Zalaegerszeg kiemelkedő térségi vezető szerepét. A 102,46 km² területű település a Zalaegerszegi Járás székhelye, amely az ország legtöbb települését magába foglaló járása. A járás területe 1044,7 km², lakónépessége pedig 2024 év végi KSH adatok alapján 94 557 fő.

Az egyik legfőbb stratégiai cél éppen ezért a **fiatalok** és a **munkaképes korosztály** Zalaegerszegre és a környező településekre **vonzása** és magas színvonalú szolgáltatások nyújtásával a népesség megtartása.

M2: Helyi identitást meghatározó tényezők és szerepük a helyi /térségi közösség alakításában

Zalaegerszeg mindig is zászlóshajóként tekintett a nemzeti öntudatunk, lokálpatrióta mivoltunk alapját jelentő kultúrára, amelynek hagyományai mögött több évtizedes következetes munka áll.

A törvény előírásaival összhangban a képviselő-testület létrehozta a **Zalaegerszegi Települési Értéktár Bizottságot**, mely az elmúlt években több épületet, múzeumot, természeti helyet vett fel a települési értéktárba.

A helyi identitást jelentősen meghatározó tényező az **épített környezet** is.

M3: Térségi mobilitási trendek (várostársasági ingázás)

Zalaegerszeg erősödő gazdasági erőközpont szerepe okán, főként az ipari park fejlesztések óta jelentősen kibővültek a városban a munkalehetőségek, melynek komoly hatása van a napi ingázásokra. A KSH agglomerációs felmérése szintén az agglomerálódó térségek közé sorolja a várostársaságot, vagyis egy erős központ körül sokasodó vonzott településeket mutatnak a statisztikák. A mobilitási trendeket ezek a folyamatok (munkalehetőségek és szolgáltatások a városban) határozzák meg alapvetően.

3.3.2. Város és térsége humán infrastruktúrája

M5: Civil tevékenység jelenléte, szerepvállalása a közfeladatok ellátásában – térségi (tematikus) civil hálózatok jellemzői

A város a kötelező és az önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg Zalaegerszeg városa az alábbi területeken vonja be a város civil szervezeteit a közfeladatellátásba:

- Feladat-ellátási szerződés a Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete és az önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe **népkonyhai étkeztetés, utcai szociális munka, nappali melegedő**, valamint a szakosított ellátás körébe tartozó **éjjeli menedékhely és hajléktalanok átmeneti otthona** feladatok ellátására jött létre.
- Feladat-ellátási szerződés alap- és szakellátásra a Mandulavirág Fogytékkal Élők Református Gondozóháza és az önkormányzat között:
 - **sérült személyek részére tartós bentlakásos elhelyezés**
 - **fogyatékkal élő személyek részére átmeneti ellátás biztosítása**
 - **sérült személyek számára nappali ellátás**
 - rászorult, idős embereknek **házi segítségnyújtás** végzése (erre a szolgáltatásra nem terjed ki az ellátási szerződés)

M6: Esélyegyenlőség biztosítása a humán közszolgáltatások elérhetősége területén

A város szociális és egészségügyi ellátóhálózata széleskörűen kiépült, de az eszköz- és épületállomány sok esetben korszerűtlen, elavult, felújításra, modernizálásra és gyakran bővítésre is szorul (ld. kórházfejlesztés, mentőállomás, idősotthon stb.).

A lakhatási és környezeti körülmények javítása, a szociális bérlakások ütemezett felújítása, komfort fokozatának növelése folyamatos fejlesztési feladat a városban.

3.3.3. A város, várostérség szolgáltatási mixe

M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése a lakossági hozzáférés oldaláról, elégedettség

Az **egészségügyi alapellátás** a városban biztosított, de az ellátó intézmény- és eszközrendszer további fejlesztésre szorul. Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma A **szakorvosi ellátást** a Zala Megyei Szent Rafael Kórház biztosítja, amely további fejlesztésre szorul. Ugyancsak fejlesztési cél a **mentőállomás** korszerűsítése. A szakminisztériumok szakemberei és tervezői az elmúlt években elkészítették a mentőállomás teljes megújításának, az Ady utcai épület bontásának és egy új mentőállomás megépítésének terveit. Az első ütemben ideiglenes állomást alakítanak ki, az Országos Mentőszolgálat tervezői és a szintén állami Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház szakemberei erre a célra a pózvai külső kórház üresen álló, korábbi TBC/fertőző osztály épületét jelölték ki, arra is gondolva, hogy ezzel egy beavatkozással két célt is el tudnak érni, hiszen a mentők visszaköltözése után ott marad egy teljesen megújult, azonnal használható épület.

A **szociális ellátó intézmények** részei a bölcsődék, a gyermekjóléti szolgálat, a Családsegítő Központ, az idősek nappali ellátását, valamint a sérült személyek ellátását biztosító intézmények és házi segítségnyújtás biztosítása.

3.4. Digitális város

3.4.1. Város és térsége gazdasága

D1: Digitális technológia-szolgáltatók helyi jelenléte

Több internetszolgáltató is jelen van a városban, a belvárosban pedig nyilvános WI-Fi hálózat is működik, közel egy kilométer átmérőjű területen: a Dísz tér, a Piac tér, sportcsarnok, autóbussz-állomás, Keresztury tér, Dísz tér sokszög területén belül folyamatosan és mindenütt elérhető az ingyenes internetszolgáltatás.

D2: Digitális technológiát alkalmazó cégek jelenléte (közszolgáltatók (beléptető, kamera, irányítórendszerek stb.), Ipar 4.0, szolgáltató szektor)

A **Járműipari Tesztpálya** és a **ZalaZONE Tudományos és Innovációs Park** (Science Park) vezérprojektnak köszönhetően egyre több olyan vállalkozás választja székhelyéül Zalaegerszeget, melyek a legkorszerűbb kutatási és digitális eszközöket használják, fejlesztik.

A helyi vállalkozások fontosnak tartják a digitális technológiák alkalmazását, informatikai korszerűsítést és az innovatív megoldások alkalmazását, melynek szükségességére a COVID-19 járvány és annak hatásai még inkább rámutattak.

A **Zalaszárm Informatikai Kft.** kivételes tudásbázissal és négy évtizedes tapasztalattal rendelkező, dinamikusan fejlődő vállalkozás. A város vezető informatikai vállalata, mely 104 főt foglalkoztat, az alábbi tevékenységeket és szolgáltatásokat nyújtja a vállalkozások és közigazgatás számára:

- Szoftvermegoldások nyújtása a közigazgatási intézmények részére, melyekkel növelhetik szervezeti hatékonyságukat és elektronikus szolgáltatásokat nyújthatnak ügyfeleiknek. Már 800 intézmény 10.000 felhasználója támaszkodik 4 évtizedes tapasztalatukra.
- Vezetői információkat biztosító vállalatirányítási rendszer, megbízható telekommunikációs szolgáltatások és intelligens irodai megoldások nyújtanak segítséget a vállalkozások versenyképességének megőrzéséhez.
- Otthoni internet és telefonszolgáltatás nyújtása a lakosság számára.
- Számítástechnikai és szórakoztatóelektronikai eszközöket értékesítése.

3.4.2. A város, várostérség szolgáltatási mixe

D5: Digitális ügyintézési lehetőségek a (köz)szolgáltatások területén, digitális felkészültségi állapot

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevezette az **elektronikus ügyintézés** (e-önkormányzat) lehetőségét a lakosság és vállalkozások számára.

E-City Portál működik, amely interaktív információs csomópontként egy városmarketing, média centrum és turisztikai portál ötvözete. A rendszer különböző információs forrásokat kezel és tartalmakat oszt meg további online médiumokkal, egy egységes tartalominterface megoldással.

Az Önkormányzat az alábbi mobilalkalmazásokat készítette el:

- e-City Zalaegerszeg turisztikai mobilapplikáció

- Digital City Zalaegerszeg városi mobilapplikáció
- EcoSmartCities Zalaegerszeg illegális hulladékbejelentő mobilapplikáció
- Zeg Program kulturális mobilapplikáció
- Mindszenty Városa kulturális mobilapplikáció
- tervezeg.hu webes menetrendi tervező
- zergebusz.hu webes igényvezérelt buszrendelő

A turizmus mellett egyéb területekre is kiterjedő egységes városi mobilapplikáció került kidolgozása. Az infokommunikációs fejlesztés része egy virtuális turista applikáció bevezetése is, mellyel könnyebb a helyi látnivalókat megtalálni.

D6: Digitális (adat alapú) feladatszervezés helyzete a közfeladat ellátásban (egészségügy, szociális ellátás, hulladékkezelés stb.)

Okos hulladékgyűjtők kerültek kihelyezésre a városban, elsősorban a kertvárosi területeken: a hulladékgyűjtők szenzorral vannak ellátva, melyek a félig földbe süllyesztett hulladéktároló telítettségéről küldenek információt a hulladékkezelő vállalatnak, így optimalizálható a hulladékürítés gyakorisága. Az optimalizált hulladékürítés megvalósítása működtetési kihívásokat teremt, jelenleg nincs forrás az üzemeltetésre, így a szelektív hulladékgyűjtéssel együtt kerül begyűjtésre a hulladék.

EcoSmartCities illegális hulladékbejelentő mobilapplikáció a lakosság környezettudatosságára alapozva az illegális hulladéklerakó helyek hatékonyabb, gyorsabb felszámolását és az illegális hulladéklerakás visszaszorítását kívánja elérni. Az alkalmazás segítségével GPS koordináták megadásával, a helyszínen készült fotóval lehet bejelentést tenni. Ennek alapján az önkormányzat már gyorsan tud intézkedni a hulladék eltávolításáról.

tervezeg.hu webes menetrendi tervező működik a közösségi közlekedést támogatva.

A házi segítségnyújtást támogató jelzőrendszer került kiépítésre.

3.4.3. Városi és várostérségi közlekedés

D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben (lakossági applikációk, forgalomirányítás, parkolást támogató megoldások stb.)

A közösségi közlekedésben nincs egységes információs rendszer, amely megfelelően tudja biztosítani az alágazatok közötti átjárhatóságot. A **helyi buszközlekedést** támogató tervezeg.hu webes menetrendi tervező működik. A **vonatokat** üzemeltető MÁV rendelkezik saját okostelefonos alkalmazással (MÁVPlusz alkalmazás), amelyen keresztül elérhetőek az útvonaltervezés, a jegyvásárlás, a forgalmi változásokról való tájékoztatás stb. funkciók. A **Volánbusznak** nincs saját okostelefonos alkalmazása, a menetrendekről, hírekről csak a weboldalon keresztül lehetséges tájékozódni.

3.5. Kiszolgáló város

A kiszolgáló városhoz tartozó tématerületeket a másik négy pillér keretében elemeztük.

4. A város irányítási és működési modellje

4.1. Irányítási modell

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzata (SzMSz) szerint a város polgármestere a közgyűlés döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében irányítja a Hivatalt, melynek vezetését a jegyző látja el a Hivatal egyes szervezeti egységein keresztül (kivéve a főépítész).

A településfejlesztési döntések előkészítésében a Városfejlesztési, Üzemeltetési és Tervezési Bizottság vesz részt.

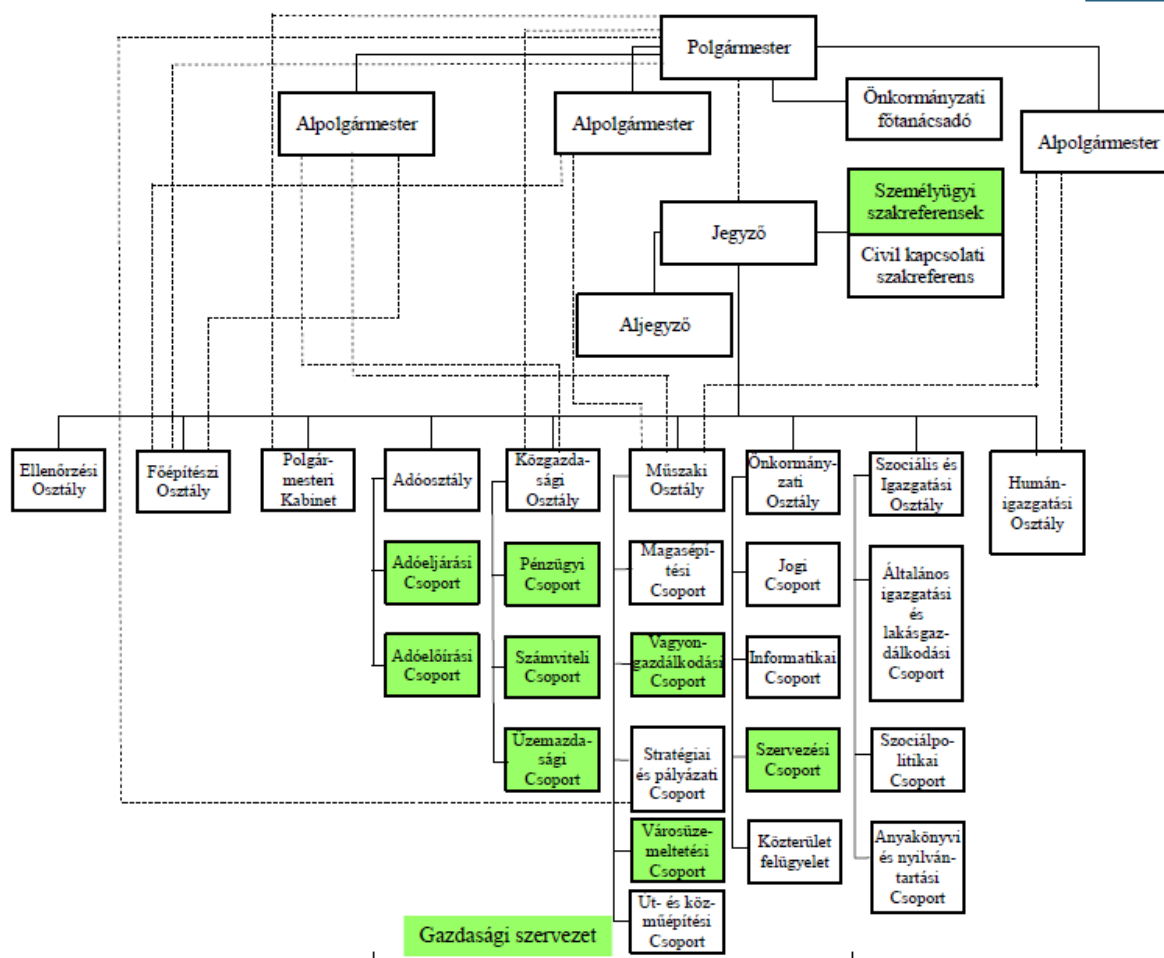
Sajátos szerepkörű önkormányzati egységek a Településrészi Önkormányzatok (23 db - Alsójánkahegy, Andrásida, Bazita, Botfa, Bozsok, Csács, Ebergény, Gógánhegy, Hatháza, Kaszaháza, Kertváros, Landorhegy-Észak, Landorhegy-Dél, Neszele, Nekeresd, Ola, Öreghegy, Páterdomb, Pózva, Ságod, Újhegy, Vorhota, Zalabesenyő), amelyek a településfejlesztés lokális érdekeit képviselik az önkormányzati vezetésen belül.

A képviselő-testületi Bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság
- Humánigazgatási Bizottság
- Műszaki Bizottság
- Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság
- Gazdasági Bizottság
- Ügyrendi, Jogi és Vagyonnyilatkozatot Ellenőrző Bizottság

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza a Hivatal szervezeti ábráját:

48. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármesteri hivatalának szervezeti felépítése

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti céljai között szerepel többek között a hazai és uniós forrásból megvalósuló projektek, így különösen a Modern Városok Program és a TOP/TOP PLUSZ projektek feladatainak szakszerű és hatékony végrehajtása, a projektek dokumentumainak határidőben történő szakmai ellenőrzése.

A Hivatalban a stratégiai tervezés és projekttevékenységek végzésére a Műszaki Osztályon belül Stratégiai és Pályázati Csoport működik. Emellett a kiemelt önkormányzati projektek előkészítését és végrehajtását projekt munkacsoport és projektmenedzser támogatja. A projekt munkacsoport a kiemelt önkormányzati projekt előkészítésére, végrehajtására kialakított, a projekt tárgya szerint kijelölt köztisztviselőkből álló horizontális munkaszervezet. A projekt munkacsoportot a projektmenedzser vezeti. A projektmenedzser feladata a projekt munkacsoport vezetése, irányítása és a projekt adminisztrációja. A projekt munkacsoport létrehozásáról és tagjairól, valamint a projektmenedzser személyéről a polgármester, a program operatív végrehajtásáért felelős alpolgármester és a jegyző, mint TOP PLUSZ Irányító Testület (a továbbiakban: TOP+ IT) együttesen dönt. A projektmenedzser tevékenységéről folyamatosan beszámol a programmenedzser felé. A programmenedzser hatáskörében utasítja az egyes projekt munkacsoportokat, kapcsolatot tart az Irányító Hatósággal, összefogja a projektek adminisztrációját, és tevékenységéről folyamatosan tájékoztatja az irányítónak kijelölt alpolgármestert.

A projektfejlesztés egy interaktív és sokrétű feladat, egyszerre kell a befektetői és közcélú, városfejlesztési szempontokat figyelembe venni. Az alábbi szereplők vesznek részt a városfejlesztési folyamatokban:

- **Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata**
 - a szükségesség felmérése,
 - projektek felkutatása,
 - a potenciális befektetési lehetőségek felkutatása,
 - a projektek előminősítése és javaslatlással a projektek támogathatóságára vonatkozóan,
 - projektfejlesztés és illeszkedésvizsgálat,
- **Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. Gazdaságfejlesztési Divíziója (ZEDD)**
 - a városfejlesztési együttműködések koordinálásán keresztül a fejlesztési stratégia összefogása
- **Vállalkozásfejlesztési Alap és Városfejlesztési Alap**
 - a szükséges finanszírozás biztosítása,
 - a befektetési lehetőségek vizsgálata,
 - a projekttervek részletes értékelése, az üzleti terv, a tevékenység, az eredményesség és a felmerülő kockázatok értékelése.

Az FVS kialakításának és a jövőbeni fejlesztési irányok eredményes felvázolásának alapvető feltétele a legszélesebb körű társadalmi egyeztetés biztosítása, melyről Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlésének 43/2017. (XII.18.) önkormányzati rendelete a **partnerségi egyeztetés** részletes szabályairól rendelkezik. Ennek megfelelően változatos témák köré épülő szakmai és lakossági fórumokon nyílik lehetőség a város jövőjét formálni kívánó érdeklődőknek, véleményük és észrevételeik kinyilatkoztatására. A széles körű partnerség a fejlesztések által érintett társadalmi és gazdasági szereplők tágabb körét érinti, s célja nem kizárólag a tervezett fejlesztések egyeztetése az érintett szakterületek elképzeléseivel, hanem a stratégia által érintettek bevonása a stratégia egészének tervezési, majd végrehajtási folyamatába. Ennek körében a partnerségi folyamat fő célja az érintettek:

- igényeinek, szükségleteinek, problémáinak feltárása,
- ötleteinek, javaslatainak megismerése,
- sajátos fejlesztési érdekeik és céljaik megismerése és összehangolása,
- megnyerése és ösztönzése arra, hogy saját tevékenységükkel, illetve fejlesztéseikkel segítsék a stratégia megvalósulását,
- együttműködésének segítése, kölcsönös informálása egymás tevékenységéről, valamint a fentiek beépítése a stratégiába.

A helyi vállalatok, valamint önkormányzati és civil szervezetek vezetői, **szakmai műhelybeszélgetéseken** fejthetik ki álláspontjaikat a zalaegerszegi gazdaság, városszerkezet, társadalom, kultúra, turizmus és minden olyan terület helyzetéről, mely szorosan kapcsolódik a város jövőbeni fejlődéséhez. A teljes lakosság számára nyitott **közmeghallgatáson, lakossági fórumon, városrészi sétákon**, valamint az **ötletládán** keresztül pedig, mindenki véleményére és javaslataira számítunk.

Az együttműködésbe bevonni kívánt partnerek:

- Önkormányzati partnerek
- Releváns államigazgatási szervek
- Releváns regionális, térségi, települési és egyéb közintézmények, közszolgáltatók
- Fejlesztéspolitikában érintett szervezetek, személyek
- Gazdasági partnerek, jelentősebb vállalkozások, kkv-k városrészi képviseleten és érdekképviselői szervezetein keresztül
- Szakmai szervezetek, kamarák
- Szak és felsőoktatási intézmények
- Szociális partnerek
- Civil szervezetek
- Helyi média
- Tervező építészek

4.2. Működési modell

A településfejlesztési projektek végrehajtásában, monitoringjában, illetve fenntartásában, üzemeltetésében több, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában vagy résztulajdonában álló, közfeladatot ellátó gazdasági társaság működik közre. Közülük 100%-os önkormányzati tulajdonban van a Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. és a Városgazdálkodási Kft.

A Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. feladatai:

- Az önkormányzati vagyon- és ingatlangazdálkodás, ingatlanforgalmazás.
- A cég feladata a város ingatlanpiacának mobilizálása, az épített környezet folyamatos, minőségi megújítása, a kijelölt akcióterületeken tömbrehabilitációs projektek menedzselése; magas- és mélyépítés, tervezés, műszaki ellenőrzés, bonyolítás.
- Az elkészült településfejlesztési tervek karbantartásában, megújításában való közreműködés, a projektek előkészítési, végrehajtási feladatainak menedzselése, illetve az európai uniós programozási időszakban megvalósítandó projektek előkészítésében való részvétel.
- Projektekkel kapcsolatos ingatlangazdálkodási és befektetésösztönzési tevékenység.
- A Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. újonnan létrehozott Gazdaságfejlesztési Divíziójának (ZEDD Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió) egyik célja a fejlesztésben részt vevő szereplők, együttműködések koordinálásán keresztül a fejlesztési stratégia összefogása.

49. ábra: A stratégia megvalósításában érintett ágazat/szektor/szervezet/szervezeti egységek köre (Forrás: Zalaegerszeg 2030 Gazdaságfejlesztési Stratégia)

A Városgazdálkodási Kft. klasszikus településgazdálkodási tevékenységet végez, pl. zöldterület-kezelés, parkfenntartás, kertépítés, közterület-takarítás, hibaelhárítás és mélyépítés, temetkezés, temetőgondozás, parkoló üzemeltetés, antigraffiti, akusztikus favizsgálat, veszélyes fák kivágása.

Az alábbi további többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok vesznek részt a városüzemeltetési feladatokban és humán közszolgáltatásokban:

Cégnév	Tulajdoni hányad	Honlap
Zalaegerszegi Létesítményfenntartó Kft.	100%	www.zlf.hu
Zalaegerszegi Rendezvényszervező Kft.	100%	www.zrevent.hu
Kvartélyház Kft.	100%	www.kvartelyhaz.hu
LÉSZ Kft.	100%	www.leszkft.hu
Városgazdálkodási Kft.	100%	www.vgkft.hu
Zala-Müllex Kft.	100%	www.zalamullex.hu
Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt.	100%	www.zvf.hu
Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft.	100%	www.zkn.hu
ZTE-SPORTSZOLG Kft.	100%	-
Zalaegerszegi Televízió és Rádió Kft.	100%	www.zegtv.hu
ZTE KK Kft.	94%	www.ztekosar.hu
Zalavíz Zrt.	79%	www.zalaviz.hu

7. táblázat: A városüzemeltetésben részt vevő önkormányzati tulajdonú cégek és az önkormányzat tulajdoni hányada

Az alábbi önkormányzat által alapított közalapítványok működnek a városban:

- Zalaegerszeg Kultúrájáért Közalapítvány
- Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvány
- Lakhatásért Közalapítvány

4.3. Várostérsgégi koordináció

A város és térségének viszonyát több aspektusokból is vizsgálva kijelenthető, hogy nehéz pontosan lehatárolni a város funkcionális térbeli kiterjedését. Zalaegerszeg a várostérsgéggel gazdasági, foglalkoztatási, illetve általános szolgáltatási oldalról is szoros kapcsolatot alakított ki, központi szerepet tölt be a vonzáskörzetében.

Zalaegerszeg a megye székhelye és a megyei önkormányzati hivatal „otthona”. A város - az eddigiekhez hasonlóan - a jövőben is szoros kapcsolatot kíván fenntartani a megyei önkormányzattal, és fejlesztéseit a megyei elképzelésekkel összhangban tervezi megvalósítani.

A megyei önkormányzat területfejlesztéshez és koordinációhoz kapcsolódó fontosabb feladatai:

- részt vesz az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciók és programok kidolgozásában, véleményezésében, nyomon követi azok kidolgozását,
- véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,
- részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában,
- dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról, közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,
- a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés-ösztönző tevékenységet lát el,
- segíti a települési és térségi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak tevékenységét,
- működteti a területi információs rendszert, aminek részeként adatot szolgáltat a megyei, vagy az alatti területi szinten megvalósuló fejlesztések megalapozásához.

A megye és a megyei jogú város fejlesztéspolitikai együttműködésének operatív jellegű szervezete a megyei területfejlesztési konzultációs fórum. A négytagú fórum fele-fele arányban a megyei közgyűlési és a megyei jogú városi küldöttekből áll össze. A fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztési ügyeiben, külön munkaszervezete nincs, titkársági feladatait a Megyei Önkormányzati Hivatal látja el.

Zalaegerszeg térségi funkcionális kapcsolatai sokrétűek. A középtávú stratégia céljainak megvalósítása szempontjából a legnagyobb szerepe a város munkaerőpiaci központ funkciójának van, de jelentős az oktatási központ funkció - elsődlegesen a középfokú oktatás, a szakképzés és a felnőttképzés terén - valamint a megyeszékhelyként betöltött kulturális és igazgatási központ funkciók is. Emellett a város környezetében térségi koordinációban történik pl. az ivóvízbiztosítás, a szennyvízkezelés, valamint az ivóvízminőség javítására irányuló program is. A hulladékkezelő szintén regionális feladatellátó szervezet.

5. Kockázatok és lehetőségek értékelése

5.1. Prosperáló város

Prosperáló város	
Lehetőség	Kockázat
Az oktatási, képzési szerkezet leköveti a helyi munkaerőpiaci igényeket, így hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez	A digitális kompetenciák fejlődése lassabb, mint a digitalizációs kihívás által táplált igény
Az atipikus foglalkoztatási formák elterjedése (táv munka, részmunkaidő általánossá válása)	Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)
A közlekedési folyosók összekapcsolódása (M76, M80, M90) miatt a határon túli területek jobban bekapcsolódnak a gazdasági vérkeringésbe (pl. logisztika fellendülése)	A határtérségek stagnálásának európai trendje folytatódik
A kibocsátás csökkentési vállalások és a vasúti fejlesztések miatt a vasúti áruszállítás, közlekedés felértékelődik	A nemzetközi és a balatoni vasútvonalak fejlesztésének elmaradása
Digitális technológiák széles körben, könnyen elérhetővé válnak (ár csökken, felhasználói kompetenciák iránti igény csökken)	A felhasználók digitális tudatlansága hátráltatja a digitális technológiák elterjedését, széles körű használatát
A város barnamezős területei hasznosításra kerülnek, a városkép javul	
A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) fokozzák a helyi versenyképességét	
Az ipari parkok bővülnek, további vállalkozások települnek be a városba és vonzáskörzetébe	A vállalkozásoknak a helyi erőforrásokhoz (munkaerő, energia, alapanyagok) való hozzáférése kapacitás- vagy logisztikai oldalról akadályokba ütközik
	A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb gazdasági környezetet teremt
Az ipari telephelyek infrastruktúra-ellátási és szolgáltatási igényét a helyi fejlesztések le tudják követni	A gazdasági infrastruktúra fejlesztése lassú ütemben tud csak haladni
Az európai uniós fejlesztési források kedvező szerkezete: városi térségeket, KKV-kat, és a város fejlődését meghatározó egyéb célokra fókuszálnak	Az önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken
	A globális egészségügyi és politikai/háborús válsághelyzetek számottevő lokális negatív gazdasági hatásokat indukálnak
	A globális közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzet változása regionális szinten is elbizonytalanítja a térségi kapcsolatok irányát és értelmezését

8. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a prosperáló város dimenzió mentén

5.2. Zöldülő város

Zöldülő város	
Lehetőség	Kockázat
	A városi zöld menetrend a globális energiaválság árnyékában nem tud lépést tartani kihívásokkal és a globális zöldülési folyamatokkal
	A megújuló erőforrások hasznosítása nem helyben történik (pl. hulladékkezelés központosítása, nagy vállalatok helyi jelenléte)
A lakosság környezet- és energiatudatossága fokozódik	A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) kedvezőtlenebb fenntarthatósági körülményeket teremt
	A globális egészségügyi és politikai/háborús válsághelyzetek számottevő lokális negatív környezeti hatásokat indukálnak
A zöld átállást támogató befektetési, pénzügyi ösztönzők erős élénkítő hatást fejtenek ki	A zöld átállás lebonyolításához szükséges tőkeerő hiányzik a helyi szereplőknél
E-járművek elérhetősége nő (csökkenő árak)	Az egyéni gépjárműközlekedés volumene tovább nő, A környezetbarát közlekedési rendszerek támogatásának társadalmi elutasíthatósága (autó – alapjog)
	A klímaváltozás hatására hőségnapok gyakorisága és hőségnapos időszakok hossza nő
	A klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő
Városi csapadékvízgazdálkodás segíti a térségi integrált vízgazdálkodás működtetését	Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken
	Klímaváltozás miatt kialakuló aszályos időszakok nehezítik a mező- és erdőgazdálkodást, átalakítják a vizes élőhelyeket és a rekreációs célokat is szolgáló természetes vizeket
A csapadékvízgazdálkodás támogathatja a zöldterületfenntartást	A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek
A körforgásos gazdaság fejlődésével a hulladékhasznosítás felértékelődik	A jogszabályi környezet változásával az önkormányzat hulladékgazdálkodásban betöltött súlya és szerepe csökkenhet

9. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a zöldülő város dimenzió mentén

5.3. Megtartó város

Megtartó város	
Lehetőség	Kockázat
A társadalmi vállalkozások és a nem nyereségorientált társaságok működésének támogatása	Az önkormányzati források szűkülésével a civil szervezetek támogatásának csökkenése
	A közösségi aktivitás csökkenése
	A szolgáltatási mix nem tud lépést tartani az igényekkel (más a kötelező feladat, mint az igény)
A globális gazdasági változások (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) növelik a város megtartóképességét	A globális egészségügyi és politikai/háborús válsághelyzetek negatív hatásokat indukálnak az urbanizált terekben
Az előregedő társadalom és a speciális oktatási igények miatt az élőlomka igényű humán szolgáltatások felértékelődnek	A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlet program stb.)
	A társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek
	Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások

10. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a megtartó város dimenzió mentén

5.4. Digitális város

Digitális város	
Lehetőség	Kockázat
A város közszolgáltatónak digitális átállása végbemegy	Az országos digitális hálózat fejlesztése lelassul
A város ágazati szerkezete a digitális kor trendjei szerint alakul	Munkaerőpiaci korlátok akadályozhatják a digitalizáció terjedését
Felhő alapú adattárolás és IoT technológiák elterjedése csökkentik a városüzemeltetési költségeket és fejlesztik a gazdasági szolgáltatásokat	Az országos környezeti szenzorok kiépítése elmarad
Összekapcsoltabb Európa a mobilitás fokozásával, a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal	Az országos közlekedési szolgáltatók egységes információs és tarifarendszere nem épül ki
	A digitális technológiák terjedésével csökken gazdaság a humán erőforrás igénye, nő a munkanélküliség
Az okos városüzemeltetési rendszerek elterjednek	A demográfiai trendek (előregedés) akadályozzák az okos városi rendszerek használatának elterjedését

11. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a digitális város dimenzió mentén

5.5. Kiszolgáló város

Kiszolgáló város	
Lehetőség	Kockázat
A közlekedési hálózati kapcsolatokat biztosító fejlesztések megvalósulnak	A remélt infrastrukturális fejlesztések elmaradnak
	A lakhatási feltételek nem tartanak lépést a városfejlődéssel
A barnamezős beruházások nem rontanak a zöldfelületi arányokon	Az épített környezet a zöldterület rovására tud fejlődni
	A globális klímaváltozás a város vízgazdálkodásának és víziközmű szolgáltatásának a működését kedvezőtlenül érintheti

12. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a kiszolgáló város dimenzió mentén

Mellékletek

1. melléklet: Ábrajegyzék

1. ábra: GDP és egy főre eső GDP, 2019 (Forrás: Eurostat Regional Yearbook, 2021)	5
2. ábra: Magyarország stratégiai térkapcsolatai (Forrás: Nemzeti Fejlesztés 2030, OFTK 2.0 egyeztetési változat, 2019).....	6
3. ábra: Legközelebbi autópálya-csomópont elérési ideje közúton a leggyorsabb úton, 2019 (Forrás: TeIR/GEOX-DSMM).....	8
4. ábra: Zalaegerszegi agglomerálódó térség (Forrás: Magyarország településhálózata, 1. Agglomerációk, településegységek, KSH, 2014)	9
5. ábra: A hátrányos helyzetű, fejlesztendő térségek és települések fejlesztési célterületei	9
6. ábra: Európai Zöld megállapodás	12
7. ábra: OTTrT – Térszerkezet (Forrás: e-epites.hu).....	20
8. ábra: OTTrT Országos ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (Forrás: e-epites.hu).....	22
9. ábra: OTTrT Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: e-epites.hu).....	22
10. ábra: OTTrT Erdők övezete Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu)	22
11. ábra: OTTrT Világörökségi és világörökségi várományos területek által érintett települések övezete (Forrás: e-epites.hu)	23
12. ábra: Védelmi és katonai célú területek által érintett települések övezete (Forrás: e-epites.hu) .	23
13. ábra: OTTrT Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: e-epites.hu)	23
14. ábra: OTTrT Erdőtelepítésre javasolt területek övezete (Forrás: e-epites.hu)	24
15. ábra: OTTrT Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu)	24
16. ábra: OTTrT Tájékvédelmi terület övezete (Forrás: e-epites.hu).....	24
17. ábra: Zala megye szerkezeti terve (Forrás: www.zala.hu)	25
18. ábra: ZMTrT Országos ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (Forrás: www.zala.hu)	28
19. ábra: ZMTrT Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete (Forrás: www.zala.hu)	28
20. ábra: ZMTrT Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (Forrás: www.zala.hu) ...	29
21. ábra: ZMTrT Tájékvédelmi terület övezete (Forrás: www.zala.hu).....	29
22. ábra: ZMTrT Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (Forrás: www.zala.hu) .	30
23. ábra: ZMTrT Vízminőségvédelmi terület övezete (Forrás: www.zala.hu).....	30
24. ábra: ZMTrT Védelmi és katonai célú terület övezete (Forrás: www.zala.hu).....	31
25. ábra: ZMTrT Ásványi nyersanyagvagyron terület övezete (Forrás: www.zala.hu).....	31
26. ábra: ZMTrT Földtani veszélyforrás terület övezete (Forrás: www.zala.hu).....	32
27. ábra: ZMTrT Gazdaságfejlesztési és innovációs övezete (Forrás: www.zala.hu)	32
28. ábra: Zalaegerszeg szomszédtelepülései (Forrás: ZMTrT www.zala.hu).....	33
29. ábra: Zalaszentiván településszerkezeti terve 2019, a DNY-i területe határos Zalaegerszeggel (Forrás: www. zalaszentivan.hu)	35
30. ábra: Pethóhenye településszabályozási terve, a nyugati rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.pethohenye.hu)	36
31. ábra: Alsónemesapáti településszerkezeti terve, a nyugati rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www. alsonemesapati.hu).....	37

32. ábra: Kisbucsa közigazgatási térképe, a nyugati rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: AOD Tervező Iroda)	38
33. ábra: Nemeshetés szabályozási terve, a nyugati rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.or.njt.hu)	38
34. ábra: Csatár - Eltérő karakterű településrészek, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: település arculati kézikönyv)	39
35. ábra: Bocfölde közigazgatási alaptérképe, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: APOO Design Bt.)	39
36. ábra: Nagylengyel településszerkezeti terve, az északi rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.nagylengyel.hu)	40
37. ábra: Teskánd földmérési alaptérkép, a keleti rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: APOO Design Bt.)	40
38. ábra: Boncodfölde szabályozási tervlap, keleti rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)...	41
39. ábra: Bagod belterületi szabályozási tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)	41
40. ábra: Zalaboldogfa belterületi szabályozási tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)	42
41. ábra: Kiskutas szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: or.njt.hu)	43
42. ábra: Kispáli szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.kispali.hu)	44
43. ábra: Nagypáli szerkezeti tervlap, a déli rész határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.nagypali.hu)	45
44. ábra: Egervár szerkezeti tervlap, a déli nyúlvány határos Zalaegerszeggel (Forrás: www.egervar.hu)	46
45. ábra Zalaegerszeg városrészei	48
46. ábra A lakónépesség számának eloszlása városrészenként 2011-ben. (forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján)	49
47. ábra A lakónépesség számának eloszlása városrészenként 2022-ben. (forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján)	49
48. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármesteri hivatalának szervezeti felépítése	63
49. ábra: A stratégia megvalósításában érintett ágazat/szektor/szervezet/szervezeti egységek köre (Forrás: Zalaegerszeg 2030 Gazdaságfejlesztési Stratégia)	66

2. melléklet: Táblázatjegyzék

1. táblázat: A várost érintő országos térszerkezeti elemek (Forrás: OTTrT)	20
2. táblázat: OTTrT Zalaegerszeg közigazgatási területét érintő övezetek (Forrás: saját szerkesztés)	21
3. táblázat: A várost érintő Zala megye szerkezeti tervében ábrázolt elemek (Forrás: www.zala.hu). 26	
4. táblázat: A várost érintő Zala megye területrendezési tervben lévő övezetek (Forrás: Zala Megye Területrendezési Terve)	27
5. táblázat: Zalaegerszeggel szomszédos települések hatályos településrendezési tervei (Forrás: saját szerkesztés)	34
6. táblázat Zalaegerszeg városrészeinek lakónépessége 2011-ben, és 2022-ben. (forrás: KSH egyedi kérésre összeállított táblázatos állomány, népszámlálási adatok alapján	50
7. táblázat: A városüzemeltetésben részt vevő önkormányzati tulajdonú cégek és az önkormányzat tulajdoni hányada.....	66
8. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a prosperáló város dimenzió mentén.....	68
9. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a zöldülő város dimenzió mentén	69
10. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a megtartó város dimenzió mentén	70
11. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a digitális város dimenzió mentén.....	70
12. táblázat: Kockázatok és lehetőségek értékelése a kiszolgáló város dimenzió mentén	71

